
Mottakere ifølge liste

Høring: krav til bærekraftige og sirkulære anskaffelser av møbler (revisjon)

DFØ ønsker innspill og tilbakemeldinger på forslag til standardformulerte krav og kontraktsvilkår for bærekraftige og sirkulære møbler som skal brukes i offentlige anskaffelser. De endelige kravene skal publiseres som veiledning til offentlige innkjøpere i Norge.

Slik gir du innspill

— Dette utkastet består av 17 krav og kontraktsvilkår som skal bidra til mer bærekraftige og sirkulære møbler. Dette inkluderer 4 helt nye krav, samt revidering av de nåværende kravene. Du finner kravene i tabellene fra og med side 5. Det er særlig formuleringene av kravene/kontraktsvilkårene og hvordan leverandøren skal dokumentere det (markert i gult i tabellene), som vi ønsker innspill på. Det er disse formuleringene innkjøpere kommer til å lime inn i sine anskaffelsesdokumenter. I tillegg til at vi ønsker generelle innspill til kravene/kontraktsvilkårene, har vi noen konkrete spørsmål som vi også ønsker svar på. Disse finner du nederst i hver av kravtabellene.

Vi ber om at du gir innspill i et eget dokument hvor du tydelige markerer hvilket krav/kontraktsvilkår innspillet gjelder, ved å bruke samme kravnummer og tittel som vi har brukt i kravtabellene. Vi ønsker også tilbakemeldinger på kravsettet som helhet, disse innspillene kan du gjerne samle i et eget avsnitt.

Dokumentet med dine innspill sendes til postmottak@dfo.no med kopi til victoria.stokke@dfo.no. E-posten med høringssvar bes merkes med «Høringsinnspill - krav til bærekraftige og sirkulære anskaffelser av møbler». Offentlige virksomheter oppfordres til å sende høringssvar via eFormidling.

Fristen for å gi innspill er 19. september. (Fristen har blitt utsatt. Tidligere frist var 12. september)

Høringsinnspill vil bli publisert på høringssiden og blir offentlig tilgjengelig.

Dersom du har spørsmål i forbindelse med høringen, ta kontakt med Victoria Stokke (victoria.stokke@dfo.no). (Pga. ferieavvikling vil henvendelser som kommer i løpet av juli, bli besvart i august)

Alle krav og kriterier i Kriterieveiviseren legges ut på høring i løpet av 2022. Her finner du en oversikt over alle høringene: [Høringer av DFØs standardformulerte bærekraftskrav- og kriterier | Anskaffelser.no](#)

Vennlig hilsen,
Victoria Stokke
Rådgiver

Bakgrunn

DFØs divisjon for offentlig anskaffelser (ANS) er statens fagorgan for offentlige anskaffelser. Et av våre mål er å hjelpe offentlige oppdragsgivere med å redusere klima- og miljøbelastningen fra deres anskaffelser. Veiledningen vår er frivillig å bruke og skal være en hjelp i anskaffelser, og skal også bidra til at leverandørene møter lignende krav i flere anskaffelser.

DFØs veiledning for offentlige anskaffelser av møbler

DFØs veiledning om møbler er forankret i [handlingsplanen for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon](#). Møbler anses som en kategori som er godt egnet til å tilpasses en sirkulær økonomi, for å redusere klima- og miljøbelastningen. For å oppnå et mer bærekraftig og sirkulært møbelforbruk bør offentlige virksomheter redusere forbruket. Dette kan gjøres ved å revurdere om behovet må dekkes ved kjøp av nye møbler, eller om behovet heller kan dekkes ved å ombruke møbler som virksomheten allerede eier, reparere eller oppgradere møbler, kjøpe brukte møbler eller leie møbler. I tillegg bør offentlige virksomheter unngå å kaste møbler som de ikke lenger har bruk for, men som er i god stand, eller som er egnet for reparasjon eller oppgradering, som andre kan ha nytte av. Offentlige virksomheter bør derfor ha rutiner for å videreformidle slike møbler. DFØ har skrevet en veileder om videreformidling av brukte møbler ([Ombruk og salg av brukte møbler og løsøre | Anskaffelser.no](#)) og en veileder for sirkulære møbelanskaffelser ([Grønne og sirkulære anskaffelser av møbler | Anskaffelser.no](#)).

Om krav-/kriteriesettet

Når offentlige virksomheter skal kjøpe nye møbler anbefaler DFØ at det tas hensyn til sirkulær økonomi og å begrense klima- og miljøbelastning. Sirkulær økonomi ivaretas ved å sørge for muligheter for reparasjon og ombruk, i tillegg til at møblene bør holde høy kvalitet slik at de får lenger levetid. Klima- og miljøbelastningen kan reduseres både ved å redusere klimafotavtrykk og innholdet av skadelige kjemikalier og kjøpe møbler med bærekraftig trevirke. Offentlige virksomheter bør derfor stille krav til leverandørene som bidrar til dette.

De følgende kravene som er inkludert i denne høringen er en revisjon av DFØs eksisterende krav, kriterier og kontraktsvilkår som ligger i Kriterieveiviserne ([Kriterieveiviseren | Veiviser for bærekraftige offentlige anskaffelser \(difi.no\)](#)). I tillegg til de nåværende kraven/kontraktsvilkårene foreslås fire nye krav/kontraktsvilkår. Se oversiktstabellen i starten av neste avsnitt.

Kravsettet er tilpasset bruk i offentlige anskaffelser av kontormøbler og møbler til skole og utdanningsinstitusjoner. Kravene kan likevel brukes som inspirasjon og tilpasses bruke i andre typer møbelanskaffelser.

Det nåværende krav-/kriteriesettet er basert på veiledningen til EU GPP ([EU criteria - GPP - Environment - European Commission \(europa.eu\)](#)). Kravene/kriteriene har blitt tilpasset det norske markedet og norske innkjøpere. Dette ble gjort av DFØ i samarbeid med en ekspertgruppe bestående av aktører fra møbelbransjen og innkjøpere. I dette reviderte utkastet har vi foreslått endringer av flere av de nåværende kravene, i tillegg til at vi nå foreslår noen nye krav. Endringene som foreslås er basert på tilbakemeldinger fra leverandører og innkjøpere som har brukt det nåværende krav-/kriteriesettet.

Angående kravene til kjemikalier: De fire kravene til kjemikalier finner du under sist i dette dokumentet. Det er gjort en større endring i hvordan vi foreslår at innkjøpere stiller krav til kjemikalier. Se nærmere forklaring om dette under det siste avsnittet i dokumentet: «Krav til kjemikalier».

Definisjon av nivåene:

Basis - dette er krav som vi anbefaler at alle stiller, med mindre det er særlige omstendigheter som tilsier at kravet ikke er egnet. De krever i hovedsak ikke veldig mye av innkjøper å bruke. Det er flere leverandører som kan levere og dokumentere oppfyllelse av kravet. Der det krever at innkjøper gjennomfører markedsundersøkelser eller kontraktsoppfølging er det lagt inn konkret veiledning slik at dette skal være enkelt å gjennomføre.

Ambisiøs: Dette er krav som bidrar til å drive markedet og er egnet for innkjøpere som ønsker å være ambisiøse i å nå bærekraftsmål. Kravene kan være mer krevende for innkjøper å bruke.

Leverandørmarkedet kan være umodent, eller varierende på ulike steder i Norge, og det kan være mer arbeidskrevende for leverandør å oppfylle og/eller dokumentere.

Forslag til krav og kontraktsvilkår

Tabellen under viser en oversikt over samtlige krav og kontraktsvilkår som er inkludert i denne høringen.

Oversikt over spesifikasjoner med oppsummering av innhold				
Tema	Tittel på krav/kontraktsvilkår	Spesifikasjonstype	Nivå	Endringer fra nåværende versjon
Lang levetid/sirkulært. Avtalen	1. Videreformidling av eksisterende møbelbeholdning	Kontraktsvilkår Kravspesifikasjon	Basis Ambisiøst	Ingen endring i kravformulering. Noen endringer i informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet.
Lang levetid/sirkulært. Avtalen	2. Kjøpe brukte møbler utenfor avtalen	Kontraktsvilkår	Basis	Ingen vesentlige endringer i kravformuleringen.
Lang levetid/sirkulært. Avtalen	3. Statistikk til måling	Kontraktsvilkår	Basis	Nytt krav.
Lang levetid/sirkulært - produktet	4. Produktinformasjon og tilgang på reservedeler	Kravspesifikasjon	Basis Ambisiøst	Basis: Ingen vesentlige endringer i kravformulering. Noen endringer i informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet. Nytt krav: Ambisiøst: Tilsvare basiskravet i tillegg til informasjon om det enkelte møbelet (tidspunkt for kjøp, for å enklere følge opp garantitid)
Lang levetid/sirkulært - produktet	5. Høy kvalitet etter produktstandard	Kravspesifikasjon	Basis	Endringer i kravformulering. Dette er gjort for å tydeliggjøre hvilke produkter som oppfyller kravet.
Lang levetid/sirkulært - produktet	6. Produktgaranti	Kravspesifikasjon	Basis Ambisiøst	Basis: Ingen vesentlige endringer i kravformulering. Nytt krav: Ambisiøst: Utvidet garantitid som anbefales å brukes for møbler hvor det anses som særlig behov og bør brukes hvis man har bedt om individuell merking (som krav 4, ambisiøst nivå)

Lang levetid/sirkulært - produktet	7. Enkel rengjøring	Kravspesifikasjon	Basis	Ingen vesentlige endringer i kravformulering.
Lang levetid/sirkulært - produktet	8. Robuste tekstiler	Kravspesifikasjon	Basis Ambisiøst	Nivåene er endret etter kontrollering oppimot Svanemekret, Svensk Møbelfakta og EU Ecolabel.
Klimafotavtrykk	9. EPD	Kontraktsvilkår	Basis Ambisiøst	Nytt krav. Disse kravene (på to ulike nivåer) erstatter det nåværende tildelingskriteriet som premierer møbler med lavt klimafotavtrykk, dersom det tilbys produkter som har sammenlignbar informasjon om klimafotavtrykk. Årsaken til at det nåværende tildelingskriteriet fjernes er at det krever høy kompetanse og er arbeidskrevende å vurdere om klimafotavtrykksdokumentasjonen for ulike møbler er sammenlignbar.
Lav miljøbelastning fra produksjon	10. Bærekraftig trevirke	Kravspesifikasjon	Basis	Kravformulering er endret, i tillegg til mer veiledning til innkjøpere.
Lav miljøbelastning fra produksjon	11. Plast: merking for resirkulering	Kravspesifikasjon	Basis	Ingen vesentlige endringer i kravformulering.
Lav miljøbelastning fra produksjon	12. Emballasje: miljøvennlig	Kontraktsvilkår	Basis	Ingen vesentlige endringer i kravformulering.
Lav miljøbelastning fra produksjon	13. Emballasje: gjenvinning	Kontraktsvilkår	Basis	Ingen vesentlige endringer i kravformulering.
Lav miljøbelastning fra produksjon	14. Lavt innhold av kjemikalier: hele møbelet	Kravspesifikasjon	Basis	Vesentlig endringer. Kravene er sjekket opp mot flere miljømerker, og kan oppfylles på flere ulike måter. Dette for å sikre lik behandling av leverandører som oppfyller formålet med kravet på ulike måter. Kravene er også delt opp etter hvilken del av møbelet kravet gjelder.
Lav miljøbelastning fra produksjon	15. Lavt innhold av kjemikalier: tekstiler	Kravspesifikasjon	Ambisiøst	
Lav miljøbelastning fra produksjon	16. Lavt innhold av kjemikalier: tre	Kravspesifikasjon	Ambisiøst	
Lav miljøbelastning fra produksjon	17. Lavt innhold av kjemikalier: overflatebehandling av tre og metall	Kravspesifikasjon	Ambisiøst	

Krav og kontraktsvilkår til menneskerettigheter og varetransport

For disse to hensynene utvikler DFØ standardformuleringer som kan brukes på tvers av produktkategorier, inkludert for møbelanskaffelser. Kontraktsvilkår for grunnleggende menneskerettigheter er publisert og ligger her: [Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden | Anskaffelser.no](#). Krav til levering av varer skal på høring i august og blir publisert på høringssiden: [Høringer av DFØs standardformulerte bærekraftskrav- og kriterier | Anskaffelser.no](#). Der kan du melde deg opp og registrere at du ønsker varsel når kravene kommer på høring.

Lang levetid og sirkulære tiltak – avtaler/tjenester som bidrar til dette

I dette avsnittet følger tre krav/kontraktsvilkår som skal bidra til at avtalen som inngås med leverandør av nye møbler bidrar til et mer sirkulært møbelforbruk.

1. Videreformidling av eksisterende møbelbeholdning

Nivå: Basis og ambisiøst

Spesifikasjonstype: Kontraktsvilkår (basis) og kravspesifikasjon (ambisiøst)

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulærøkonomi

Formål med kontraktsvilkåret/kravet:

Ombruk og oppussing av møbler har, i tråd med avfallshierarkiet, en større miljøgevinst enn materialgjenvinning. Kravet/kontraktsvilkåret skal bidra til å fremme lenger levetid for produktene og dermed en mer sirkulær økonomi.

NB: Hvorvidt markedet er modent for levere denne type tjenester vil variere for ulike deler av landet. Du må derfor undersøke markedet før du bruker et slikt kontraktsvilkår.

BASIS: Formulering av kontraktsvilkår:

Tilbyder (eller dennes underleverandør) skal i kontraktperioden arbeide for å kunne tilby en ombruks- og gjenvinningstjeneste for oppdragsgivers eksisterende møbler som ikke lenger tilfredstiller behovet. Tjenesten skal minimum omfatte følgende:

1. Ombruk av møbler: Oppdragsgivers brukte møbler skal i størst mulig grad videreformidles (selges) som brukte møbler, og hvis det er nødvendig skal de oppgraderes før de videreselges.
2. Gjenvinning: Brukte møbler som ikke kan settes i stand til ombruk, skal materialgjenvinnes i høyest mulig grad.
3. Begrense transport: Leverandøren (eller dennes underleverandør) skal etterstrebe at brukte møbler hentes i sammenheng med utlevering av nye møbler der det lar seg gjøre, for å begrense miljøbelastningen fra transport.
4. Tilbyder skal rapportere [hvert halvår] på arbeidet med å tilby en slik ombruk- og gjenvinningstjeneste. [sett en frist /dato som sammenfaller med annen rapportering/kontraktoppfølgingsmøter]

Dokumentasjon av kontraktsvilkåret:

Dersom man skal bruke en underleverandør, skal det vedlegges en forpliktelseserklæring fra underleverandør når et slikt samarbeid er inngått, iht. forskrift om offentlige anskaffelser §16-10 (2)

AMBISIØST: Formulering av kravspesifikasjon:

Tilbyder (eller dennes underleverandør) skal tilby en ombruks- og gjenvinningstjeneste for oppdragsgivers eksisterende møbler som minimum omfatter følgende:

Dokumentasjon av kravspesifikasjon:

Tilbyder skal gi en beskrivelse av deres ordning for innsamling av møbler, samt hvilke nedstrøms verdikjeder for

1. Ombruk av møbler: Oppdragsgivers brukte møbler skal i størst mulig grad videreformidles (selges) som brukte møbler, og hvis det er nødvendig skal de oppgraderes før de videreselges.
2. Gjenvinning: Brukte møbler som ikke kan settes i stand til ombruk, skal materialgjenvinnes i høyest mulig grad.
3. Begrense transport: Leverandøren (eller dennes underleverandør) skal etterstrebe at brukte møbler hentes i sammenheng med utlevering av nye møbler der det lar seg gjøre, for å begrense miljøbelastningen fra transport.

ombruk og gjenvinning som tas i bruk. Dette skal altså omfatte detaljer om alle involverte parter som sørger for ombruk og gjenvinning av møbelbeholdningen.

Dersom man skal bruke en underleverandør, skal det vedlegges en forpliktelseserklæring fra denne, iht. forskrift om offentlige anskaffelser §16-10 (2)

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Kravet/kontraktsvilkåret er tilpasset bruk i rammeavtaler. Et slikt krav/kontraktsvilkår kan i mange tilfeller kreve at leverandøren knytter til seg en underleverandør for å ta hånd om videreformidling til ombruk, og til gjenvinning.

Du som innkjøper bør sjekke om det er et marked som kan levere disse tjenestene i ditt område. Dersom markedet er modent og det er tilstrekkelig antall leverandører som kan levere, kan dette stilles som et krav. Dersom markedet på nåværende tidspunkt ikke kan levere disse tjenestene, kan det stilles som et kontraktsvilkår slik at leverandøren som vinner tilbudet plikter å arbeide for å kunne tilby dette, og dermed bidrar til å modne markedet for ombruk- og gjenvinningstjenester for møbler.

Kravet/kontraktsvilkåret kan også brukes i anskaffelse av flyttetjenester, og ved behov for å videreformidle/avhende større mengder møbler dersom de ikke lengre er egnet til å dekke oppdragsgivers behov.

Tips til kontraktsoppfølging:

Dersom dere bruker kontraktsvilkåret som er på basisnivå, bør dere følge opp at leverandøren arbeider med det som er angitt i punkt 4. Dere bør uansett ha kravet/kontraktsvilkåret som tema på jevnlig kontraktsoppfølgingsmøter. I tillegg bør dere måle bruken av dette kontraktsvilkåret ved å ha et system for å registrere hvor mange møbler dere leverer til ombruk og gjenvinning, siden dette er et viktig tiltak for et mer sirkulært møbelforbruk.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Kan dere lever de punktene som listes opp i kravet/kontraktsvilkåret?
Ja. Vil allikevel presisere at det er viktig at leverandør kan ta seg betalt for deler av denne tjenesten. Herunder nedpakking og transport av brukte møbler som enten skal settes i stand til videresalg eller som skal materialgjenvinnes.
- Er det andre måter dere mener er bedre å sørge for at oppdragsgivers møbler blir ombrukt?
Ved benyttelse av QR-kode er det vel så viktig at mottaker har gode digitale verktøy/ digital plattform for utnyttelse av ordningen. En digital plattform per offentlige virksomhet der de ansatte selv kan søke etter tilgjengelige møbler innenfor egen virksomhet, vil være av stor nytteverdi og resulterer i at oppdragsgiver ombruker sine møbler i større grad. Senab Eikeland tilbyr en slik digital plattform til sine kunder, men er en tilleggstjeneste og oppdragsgiver må selv være ansvarlig for ivaretagelse av plattformen ved å tilgjengelig gjøre møbler, reservere og transportere møbler innbyrdes i selskapet.
- Hvordan kan dere bidra til størst mulig grad av materialgjenvinning for møbler som ikke er egnet for ombruk?
Hvordan gjør dere dette i dag?
Senab Eikeland er medlem av Grønt Punkt Norge og er forpliktet til å følge de krav som stilles via medlemskapet. Herunder demontere hvert enkelt møbel ned til minste detalj og som lar seg demontere for så å kildesortere i

henhold til avfallstype. Merk at våre montører i tillegg gjenbruger blant annet pappemballasje fra nye møbler til fremtidige vareleveranser.

- I hvilken grad vil dette kravet/kontraktsvilkåret virke ekskluderende for små og mellomstore leverandører?
Ikke ekskluderende

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er dette en god måte å sikre ombruk av møblene deres på?
- Er dette en god måte å sikre materialgjenvinning for møbler som ikke er egnet for ombruk?
- Er kravet/kontraktsvilkåret brukervennlig?
- Trenger dere mer informasjon/veiledning om bruk av kravet/kontraktsvilkåret?

2. Kjøpe brukte møbler utenfor avtalen

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kontraktsvilkår

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulærøkonomi

Formål med kontraktsvilkåret:

Ved å etterspørre brukte fremfor nye møbler kan offentlig sektor gå foran og skape et marked som blant annet kan gi positive miljøeffekter, stimulere lokalt næringsliv og fremme sirkulær økonomi ved å gi produkter lengre levetid. Dette kontraktsvilkåret sikrer at man ved inngåelse av rammeavtale på nye møbler ikke låser seg til kun å kjøpe nytt.

NB: Dette kontraktsvilkåret brukes når dere har en ambisjon om å kjøpe brukte møbler fra andre leverandører. Les under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret» om beskrivelse av formål og tydeliggjøring av forventet verdi og volum.

Formulering av kontraktsvilkår:

Unntatt fra avtaleområdet er brukte møbler. *[Innkjøperer fyll inn: tydeliggjør hvordan dette påvirker estimert verdi av avtalen på nye møbler, f.eks: innenfor område (f.eks. kontormøbler), med maksimum x kr per år].*

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret:

Dersom dere skal bruke et slikt kontraktsvilkår som unntar brukte møbler fra avtalen, må dere som oppdragsgiver være tydelig på at **formålet** for anskaffelsen er å anskaffe møbler, men presisere at anskaffelsen gjelder kun nye møbler, f.eks: «Anskaffelse av bærekraftige nye møbler». Videre må dere si noe om at der det finnes egnede brukte møbler i markedet vil oppdragsgiver først søke å dekke behovet med kjøp av brukt.

Fordi dette unntaket vil kunne påvirke det **forventede volumet og verdien** av kontrakten på nye møbler, er det viktig at dere som oppdragsgiver sikrer god forutberegnelighet gjennom å beskrive og estimere effekten av unntaket. Dette kan dere gjøre ved å beskrive hvilke type møbler oppdragsgiver søker å kjøpe brukt (for eksempel: kontormøbler), og oppgi et omfang på anskaffelser av brukte møbler totalt sett (for eksempel: «Anskaffelser av brukte møbler vil ikke utgjøre mer enn maksimum x kr i gjennomsnitt i året.» eller «Unntatt fra avtaleområdet er brukte møbler oppad til x % av det totale estimerte omfanget av møbler.»).

Dere bør inngå en egen rammeavtale for brukte møbler, siden kjøp av brukte møbler i avtaleperioden kan komme til å overskride 100.000,- i samlet verdi.

Relaterte lenker:

Du kan lese om kjøp av brukte møbler i denne veilederen: [Grønne og sirkulære anskaffelser av møbler | Anskaffelser.no](#)

Konkrete spørsmål til leverandører:

(Vi har ingen konkrete spørsmål til leverandører for dette kontraktsvilkåret, men som for alle kravene, ønsker vi dine tilbakemeldinger)

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kontraktsvilkåret brukervennlig?
- Trenger dere mer informasjon/veiledning om bruk av kontraktsvilkåret?

3. Statistikk over bestillinger - til bruk i oppdragsgivers måling av møbelforbruket. **Nytt krav**

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kontraktsvilkår

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulærøkonomi

Formål med kontraktsvilkåret:

Å få nødvendig statistikk som bidrar til oppdragsgivers måling av møbelforbruket, slik at oppdragsgiver kan få en oversikt over hvor sirkulært møbelforbruket er.

NB: Oppdragsgiver må ha et system for måling av hvordan behovet for møbler blir dekt.

Formulering av kontraktsvilkår:

Leverandøren skal gjennom hele avtaleperioden levere statistikk for bestillinger som er gjort på avtalen.

Leverandøren skal i tillegg levere statistikk over bestilte reservedeler, reklamasjoner, produkter som er returnert som følge av skade, og produkter som leverandøren (eller ved bruk av underleverandør) har reparert og/eller oppgradert.

Statistikken skal omfatte hvor stort antall av det enkelte produkt som er bestilt, og til hvilke enheter i virksomheten.

Statistikken skal leveres til oppdragsgiver [*Innkjøper fyll inn for hvor lange perioder statistikken skal være og leveres. F.eks. hvert kvartal.*]

Dokumentasjon av kontraktsvilkåret:

Tilbyder skal bekrefte at de kan levere statistikken som kreves.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Ved bruk av dette kontraktsvilkåret må dere ha et system/rutiner for måling som dere nyttiggjør dere av, slik at dere ikke krever at leverandører skal levere noe dere ikke har behov for.

Tanken med dette kontraktsvilkåret er at statistikken dere får over bestillinger av nye møbler skal ses i sammenheng med mengden brukte møbler, reparasjoner og oppgraderinger av møbler og internt ombruk av møbler som dere gjør. På denne måten kan dere måle og følge opp hvor sirkulært møbelforbruket er.

Tips til kontraktsoppfølging:

Levering av statistikk bør være et fast tema på jevnlig kontraktsoppfølgingsmøter. Dersom dere ser at dere ønsker å endre på hvilken statistikk dere får kan dere undersøke med leverandøren om hva de har mulighet til å levere. Statistikken må brukes til oppfølging og måling av møbelforbruket.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Har dere mulighet til å levere statistikken som etterspørres her?
Senab Eikeland har muligheten til å levere statistikk som etterspørres.
- Utover det som er angitt i kontraktsvilkåret: Er det annen informasjon om kundens møbelforbruk dere mener vil være nyttig for oppdragsgivere å få?
Det bør i tillegg være nyttig om statistikk inneholder kjøp av brukte møbler der dette fremkommer tydelig både på linjenivå samt andel av kjøp av nye og brukte møbler.
- I hvilken grad vil dette kravet/kontraktsvilkåret virke ekskluderende for små og mellomstore leverandører?
Uvisst.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kontraktsvilkåret brukervennlig?
- Trenger dere mer informasjon/veiledning om bruk av kontraktsvilkåret?
- Utover det som er angitt i kontraktsvilkåret: Er det annen informasjon/statistikk om møbelforbruket deres som vil være nyttig for dere å få?

Lang levetid og sirkulære tiltak – egenskaper ved produktene

I dette avsnittet følger fem krav/kontraktsvilkår som skal bidra til at produktene på avtalen har lang levetid, ved at de holder høy kvalitet og at det er gode muligheter for å reparere de.

4. Produktinformasjon og tilgang på reservedeler

Nytt krav (kravet på ambisiøst nivå er nytt. Kravet på basis nivå tilsvare det som ligger i dagens Kriterieveiviser.)

Nivå: Basis og ambisiøst

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulærøkonomi

Formål med kravet:

Kravet skal tilrettelegge for at oppdragsgiver kan sikre lenger levetid for møblene som blir kjøpt på avtalen.

NB: Ved bruk av dette kravet bør virksomheten ha interne rutiner som sørger for at dere nyttiggjør dere av det som her kreves av leverandøren.

BASIS: Kravformulering:

- Alle møbler skal være fabrikkmerket med navnet til leverandør eller produsent, slik at produktinformasjonen er tilgjengelig og enkelt kan knyttes til produktet gjennom livsløpet. Denne informasjonen kan alternativt gjøres tilgjengelig digitalt, derom det ikke lar seg gjøre å merke selve produktet.
- Slitedeler skal kunne erstattes, og det skal i størst mulig grad være mulig å skifte ut deler dersom de går i stykker.
- Leverandøren, eller dennes underleverandører (produsenter) skal tilby steg-for-steg-instruksjoner som beskriver hvordan relevante slitedeler kan byttes ut uten at møbelet tar skade av det, samt ha en:
  - Bruksanvisning og monteringsanvisning
  - Servicemanual inkludert vaskeanvisning, samt vedlikeholds- og driftsinstruks
  - Sprengskisse (illustrasjon) av produktet som viser delene som kan fjernes/byttes ut, og verktøyene som kreves
- Det skal etterstrebtes at demontering og reparasjon skal kunne utføres ved bruk av standard manuelle verktøy og ufaglært arbeidskraft.
- Instruksjonene skal være tilgjengelige digitalt, med gratis tilgang, og i en tidsperiode som tilsvarer det som er rimelig å forvente at vil være levetiden til møbelet med oppgraderinger og reparasjoner.
- Reservedeler til slitedelene skal minimum være allment tilgjengelig for kjøp, eller kunne erstattes gjennom garanti- eller vedlikeholdsavtale i 10 år etter levering av produktet. Dersom den bestemte delen ikke kan være tilgjengelig i hele perioden, skal leverandøren sørge for å kunne erstatte delen med en tilsvarende del som oppfyller den samme funksjonen.

Dokumentasjon av kravet:

Tilbyder skal levere en beskrivelse av hvordan samtlige av punktene i dette kravet er oppfylt.

Nytt krav: AMBISIØST: Kravformulering:

Leverandøren skal oppfylle kravene som er stilt i basiskravet og skal i tillegg merke samtlige møbler (med individuell merking for det enkelte møbelet) med en merking som sikrer at brukere og møbelforvaltere i virksomheten enkelt kan finne informasjon digitalt som bidrar til lenger levetid. Dette kan f.eks. gjøres ved bruk av QR-koder.

Leverandøren skal sikre at mekringen er godt festet til produktet slik at merkingen ikke løsner fra produktet ved normal bruk og slitasje.

Informasjonen om det enkelte produkt skal minst inneholde informasjon som angitt i basiskravet, i tillegg til informasjon som viser tidspunkt for når det enkelte produkt ble levert.

Dokumentasjon av kravet:

Tilbyder skal levere en beskrivelse av hvordan samtlige av punktene i basiskravet er oppfylt.

Tilbyder skal også beskrive hvordan møblene skal merkes (individuell merking for alle møbler), hvordan informasjonen skal tilgjengeliggjøres og hva informasjonen inkluderer.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Dersom dere skal bruke dette kravet må dere ha interne rutiner og system som sørger for at dere nyttiggjør dere av informasjonen og tilgang på reservedeler til å forlenge levetiden til møblene.

Ved bruk av det ambisiøse kravet kan dere vurdere å stille krav om lenger garantitid.

Vær også oppmerksom på at reglementet for CE-merking stiller krav til hva som er en godkjent reservedel og hvorvidt delen må monteres av personell med spesialkompetanse.

I enkelte anskaffelser som skolemøbler vil det kunne være såpass høy slitasje på utstyret at det vil kunne bli formålstjenlig å ha med pris på reservedeler i prisevalueringen i anskaffelsen (om det kjøpes som tjeneste bør reparasjonspris/timespris også inngå). Erfaring og informasjon om hva som går i stykker bør selvsagt tas med i neste konkurranse, og være tema i både markedsundersøkelse, markedsdialog (spørre leverandører, og leverandører av reparasjonstjenester om erfaringer) og tildelingskriterium der det er relevant.

Tips til kontraktsoppfølging:

Det vil være nyttig å gjøre undersøkelser blant brukere/møbelforvaltere for å sjekke om de nyttiggjør seg av kravet for å bidra til lenger levetid på møblene. Dere kan også sørge for å få tilbakemeldinger fra brukere dersom deler av kravet ikke blir oppfylt. Kravet kan være fast tema på jevnlig kontraktsoppfølgingsmøter med leverandøren.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Har dere løsninger for individuell merking av produkter i dag? (slik at man kan se når et spesifikt produkt ble kjøpt)
Senab Eikeland har løsning for merking av produkter, dog har det til nå vært svært få kunder som har bedt om dette. Vi har et samarbeid med Loopfront som baseres på en komplett løsning med QR kode i tillegg til en digital plattform.

Vi tolker dette kravet slik at det i dette tilfellet kun er snakk om QR-kode der koden inneholder basiskravene. I så tilfelle er må det fremkomme tydelig om det er kunde eller leverandør som skal være totalansvarlig for arbeidet med merkingen. Altså opprette koder, linke basiskrav, skrive ut klistrelapper og påføre koden per produkt i forbindelse med levering. Sistnevnte er en selvfølge, men vår erfaring tilsier at det er ulik praksis på ansvarsfordeling.

I forbindelse med møbelleveranse til en offentlig virksomhet, oversendte vi tilsvarende basiskrav til kunde. De opprettet QR-kode og sendte disse i retur til oss. Vi skrev de ut og merket hvert enkelt møbel i henhold til avtale. Årsaken til denne arbeidsfordelingen var på bakgrunn av kundens digitale plattform for videre forvaltning av inventar.

Merk også at det er et nærmest ubegrenset utvalg av møbler i bransjen og det er ikke nødvendigvis slik at samtlige møbler har sprengskisse.

Sprengskisse kan selvsagt være en del av kravspesifikasjonen, men da må dette gjelde uavhengig om det er en enkeltleveranse eller prosjektleveranse.

- Burde vi spesifisere hvordan møblene skal merkes?
Ser ikke på det som nødvendig.
- Har dere mulighet til å knytte all den opplistede informasjonen til det enkelte produkt?
Ja. Det er et svært tidkrevende prosess og medfører store ressurskostnader hos leverandør. Se for øvrig merknad vedrørende sprengskisse.
- Er det annen type informasjon som burde inkluderes i kravet?

Det kan være formålstjenlig at det er detaljerte beskrivelser av produktet som merkes. Altså eventuell type tekstil, fargekode osv. Dette er informasjon som ikke fremkommer av en sprengskisse, men kan være nyttig både i fm. Eventuell reparasjon, men også eventuelle etterbestilling av samme type produkt.

- Angående punktene i basiskravet: Bør vi justere på noen av punktene? Er det noe som bør legges til?

Eventuelt sprengskisse

Krav vedrørende reservedeler fremkommer noe uklart i forhold til en eventuell QR-kode.

Avslutningsvis anbefaler vi på det sterkeste at leverandørene ikke skal innlevere denne dokumentasjonen tilknyttet en anbudsbesvarelse. Som tidligere nevnt medfører en slik løsning store kostnader for leverandør både hva gjelder tid og penger. Skal det dokumenteres kan det fremlegges et eksempel på ett produkt.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er det noe dere mener mangler i dette kravet/kravene?
- Er alle punktene i kravet/kravene nyttige for dere?

5. Høy kvalitet etter produktstandard

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulærøkonomi

Formål med kontraktsvilkåret/kravet:

Kravet skal bidra til at produktene har lang levetid ved at de holder høy kvalitet.

Kravformulering:

Møbelproduktene som tilbys skal oppfylle kravene som angitt i relevante EN-standarder for offentlige miljø og kvalitetstesting av møbler i akkreditert laboratorium.

Produktene skal minst overholde fastsatt nivå som listet opp hos møbelfakta

(<https://www.norskindustri.no/kampanjesider/mobelfakta/mobelfakta/>).

Kravene gjelder kvalitet, holdbarhet, dimensjoner, sikkerhet og styrke.

Testrapporten kan ikke være eldre enn 10 år, og møbelet som ble testet kan ikke være endret siden testen ble gjennomført.

Dokumentasjon av kravet:

Kravet kan dokumenteres med følgende alternativer:

- Gyldig Møbelfaktasertifikat fra Møbelfakta Norge, eller tilsvarende sertifikat.
- Lisensnummer som beviser at produktet er tildelt ISO 14024 Type I miljømerke som direkte oppfylder de opplistede kravene godtas som dokumentasjon. Det skal i tillegg leveres et dokument for merkeordningen som angir hvilke krav som er oppfylt, og med en henvisning til hvor i dokumentet de relevante standardene er angitt.
- Testrapport som viser at kvalitetskravene er oppfylt fra testlaboratorium akkreditert for den gjeldende standarden fra enten møbelprodusenten eller komponenter/materialleverandører.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Dette kravet er viktig for å sikre at produktene oppfyller og er testet etter relevante EN-standarder som sikrer at produktene oppfyller kvalitetskrav knyttet til holdbarhet, dimensjoner, sikkerhet og styrke.

Et av de viktigste tiltakene for å redusere miljøbelastningen knyttet til å dekke behovet for møbler over tid, er å sikre at de møblene som etterspørres, produseres, og tas i bruk, er sikre møbler av høy kvalitet, tilpasset behovet og har med høy slitestyrke. På den måten anskaffes det produkter som er egnet for lang bruk, og miljøbelastningen knyttet til produksjonen av et møbel kan spres over en lengre funksjonell levetid – og at behovet for å anskaffe nye møbler reduseres. Produkter med lav kvalitet, feil dimensjoner, lav holdbarhet, sikkerhet og styrke vil ha en kortere funksjonell levetid.

Hvor egnet et møbel er til bruk, eller hvor god kvalitet det har, er til en viss grad en subjektiv vurdering. Men møbelindustrien har påtatt seg et betydelig arbeid for å utarbeide EN-standarder som presenterer en harmonisert tilnærming for å vurdere kvalitetsmessige egenskaper og egnethet av et stort utvalg møbelprodukter. Dette gjør det enklere å definere kvalitet og egnethet til bruk hos møbler som anskaffes av det offentlige.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Er det i noen tilfeller/for noen produkter det ikke er relevant å stille krav om dette? Bør det være noen unntak? **Dersom oppdragsgiver beskriver et produkt i sitt prisskjema som ikke er standard, (altså et spesialprodusert produkt) vil det ikke være mulig å fremlegge dokumentasjon på produktet. Testrapport gjennomføres kun på standardprodukter og er også gjeldende for et eventuelt miljøsertifikat /EPD. Dette er derfor noe som må tilrettelegges i spesifikasjonen av et produkt. Merk at det er produkter/produktgrupper**

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kravet brukervennlig?
- Har dere behov for mer veiledning/informasjon for å bruke det?

6. Produktgaranti**Nivå:** Basis og ambisiøst**Spesifikasjonstype:** Kravspesifikasjon**Bærekraftshensyn:** Omstilling til en sirkulærøkonomi**Formål med kontraktsvilkåret:**

For å sikre at det kun tilbys møbler som er designet for lang levetid, bør leverandøren kunne tilby en relativt lang garantitid. Erfaring tilsier at det er en korrelasjon mellom garantitid og faktisk varighet på levert produkt.

NB: Det ambisiøse kravet bør bruke sammen med det ambisiøse kontraktsvilkåret «Produktinformasjon og tilgang på reservedeler», slik at oppdragsgiver sikrer seg oversikt over når de enkelte møblene er kjøpt, og dermed har bedre mulighet til å benytte seg av garantitiden som kreves. Oppdragsgiver må også ha et system som ivaretar rutiner for å benytte seg av garantitid.

Basis: Kravformulering:

Alle produkter som tilbys skal minimum ha 5 års garanti mot material- og produksjonsfeil fra tidspunktet for levering. Garantien skal være inkludert i produktprisen.

Dokumentasjon basis:

Tilbyder skal bekrefte at kravet er oppfylt.

Nytt krav: Ambisiøst: Kravformulering

Alle* produkter som tilbys skal minimum ha 10 års garanti mot material- og produksjonsfeil fra tidspunktet for levering. Garantien skal være inkludert i produktprisen.

*[Til innkjøper: Eventuelt tilpass hvilke produkter som skal ha lenger garantitid. Basert på bruksmønster, behov og markedsundersøkelse]

[Til innkjøper: kravet bør brukes sammen med «Produktinformasjon og tilgang på reservedeler – ambisiøst nivå» (krav 4)]

Dokumentasjon ambisiøst:

Tilbyder skal bekrefte at kravet er oppfylt.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret:

Det bør etterstrebtes å kjøpe møbler som er designet for en lang levetid, så lenge dette ikke fører til bruk av skadelige kjemikalier og lite bærekraftig materialbruk. Markedsdialog er viktig for å tilegne seg slik informasjon om hva som er den mest bærekraftige løsningen.

Kravet til garantitid for kontormøbler skal være minimum 5 år for å sikre at leverandøren tilbyr møbler som er designet for lang levetid og med høy slitestyrke. For at lang garantitid skal bidra til ønsket gevinst er det en forutsetning at oppdragsgiver har systemer for vedlikehold, samt en oversikt over innkjøpsdato og annen informasjon som er relevant for et eventuelt reklamasjonskrav. Her bør oppdragsgiver ta hensyn til eget utgangspunkt når nivået på garantitiden fastsettes i avtalen.

For enkelte kontormøbler som kontorstoler og skrivebord kan det være særlig aktuelt å stille krav til at garantitiden er 10 år. Det samme gjelder for el-motor til hev/senk bord. Dersom du skal stille krav til en lengre garantitid (f.eks. 10 år) må det kombineres med rutiner for vedlikehold og oversikt over innkjøpsdato for at den økte investeringskostnaden skal lønne seg. Ved å bruke kravet om 10 års garantitid i kombinasjon med kontraktsvilkår som sikrer individuell merking av møblene, er det enklere å holde oversikt over hvilke møbler som er kjøpt til hvilket tidspunkt, og derfor benytte seg av garantitiden.

En garantitid innebærer hvor mange år produktet er minimum ment å vare. Oppdragsgiver behøver ikke påvise at det faktisk er material- eller produksjonsfeil. Der produktet viser seg å være mangelfullt eller ikke fungerer ved normal bruk skal oppdragsgiver reklamere innen rimelig tid. Leverandøren skal innen rimelig tid reparere eller bytte ut deler/materialer som mangler eller ikke fungerer som de skal, alternativt gi et erstatningsprodukt i reparasjonstiden. Det kan være hensiktsmessig å spesifisere hvordan garantireparasjonen skal utføres, og eventuelt om det er behov for et erstatningsmøbel. Dette bør du vurdere med utgangspunkt i hvor kostnadsdrivende kravet vil være, med utgangspunkt i geografisk lokasjon og din konkrete anskaffelse.

Du kan i tillegg sette inn og tilpasse denne spesifiseringen, husk å angi antall dager: [Garantireparasjon skal utføres ved henting og retur dersom det ikke er en mindre mangel som kan rettes på stedet. Produsenten plikter å rette mangler, tilby erstatningsmøbel, reparere eller bytte ut deler/materialer innen rimelig tid. Arbeidet skal være påstartet i normal arbeidstid senest [X] dager etter at feilen er meldt skriftlig.]

En garanti fra leverandøren forutsetter aktsom normal bruk av møblene. Der møblene utsettes for spesielt hardt bruk (F.eks. elev- og studentmøbler og institusjonsmøbler) er det mer hensiktsmessig å sikre lang levetid ved å stille strenge krav til robusthet, krav til enkel reparasjon, tilgjengelige reservedeler og eventuelt reparasjonstjenester. Det kan derfor i slike tilfeller være aktuelt å redusere produktgarantien til 3-2 år.

For oppdragsgivere som har erfaring med at hardt bruk av møbler og skader fører til utbredt bruk av reservedeler og reparasjonstjenester (f.eks i utdanningssektoren) bør det tas inn i prisevalueringen. I tilfeller hvor virksomheten har egne

ansatte som utfører reparasjon er det hensiktsmessig å fokusere på tilgjengelighet og pris på reservedeler samt tilgjengelig informasjon om reparasjon.

1<https://www.anskaffelser.no/anskaffelsesprosessen/anskaffelsesprosessen-steg-steg/avklare-behov-og-forberede-konkurransen/lage-kontraktstrategi/livssyklus-kostnader-lcc/forskjellen-mellom-tco-lcc-og-lca>

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Er det noen produkter som bør være unntatt kravet om 5 år?
24/7 kontorstoler er som et utgangspunkt ikke produsert for å vare i mer enn 2 år pga type bruk og at de befinner seg i et miljø der møbelet benyttes av mange ulike mennesker. Justeres derfor svært ofte av hver enkelt bruker.
- Er det noen produkter som bør være unntatt kravet om 10 år?
Samme respons som nevnt over. I tillegg tilsier vår erfaring at hev/senk understell bør unntas fra dette kravet.
- Er teksten som står under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret» riktig?
Tekst fremstår som korrekt. Merk at det er produsent av møbelet som avgjør material- eller produksjonsfeil på produktet.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kravene brukervennlige?
- Trenger dere mer veiledning/informasjon?
- Har dere rutiner for å benytte dere av garantitiden?

7. Enkel rengjøring av møbler

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulær økonomi

Formål med kravet:

Formålet er å øke levetiden til produktene ved at leverandør/produsent tilrettelegger for enkel rengjøring og vedlikehold av møblene.

Kravformulering:

- Løse/avtagbare trekk til møbel [sete, rygg og nakkestøtte] skal være merket med type materiale og vaskeanvisning.
- Avtagbare trekk skal være krympefrie og kunne vaskes ved [60 grader for syntetiske fibre], [40 grader for blandingsfibre] og [30 grader for naturfibre]

Dokumentasjon av kravet:

Tilbyder skal bekrefte at kravet er oppfylt.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Dette kravet bør stilles i alle anskaffelser som inkluderer stoppede møbler. Dere burde ha rutiner i virksomheten for å sikre riktig rengjøring og vedlikehold av møblene.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Er det andre tiltak oppdragsgivere kan be om som vil forenkle rengjøring, samt bidra til bedre vedlikehold av møblene?

Nei.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er dette kravet nyttig for dere?
- Er det andre tiltak dere ønsker som bidrar til å forenkle rengjøring og vedlikehold?

8. Robuste tekstiler

Nivå:

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulær økonomi

Formål med kravet:

Formålet med kravet er å sikre at det stilles krav til riktige kvalitetsstandarder for tekstilene som brukes på møbelproduktet for å oppnå lang levetid.

Kravformulering:

Der møbeltrekket for polstrede/stoppede møbler inkluderer materialer som er basert på tekstilstoffer, skal de oppfylle alle de fysiske kvalitetskravene som er angitt i tabellen under. Kravene gjelder alle typer tekstiler (f.eks. vevde og strikkede), og på alle typer møbler med tekstiler.

Dokumentasjon av kravet:

Kravet skal dokumenteres ved erklæring fra produsent av tekstilene, støttet av relevante testrapporter, som viser at kvalitetskravene i tabellen er oppfylt.

Oppfyllelse av kravet kan også dokumenteres ved tilgang på gyldig sertifikat på at tilbudt møbelprodukt er tildelt sertifisering utviklet i henhold til ISO 14024 (Type I eller Type I-lik) som oppfyller kravet. For eksempel Svanemerket.

Kvalitetstest	Testmetode	Nivå	Unntak
Dimensjonelle endringer under vask og tørking	ISO 6630 og ISO 5077 eller tilsvarende Følgende prosedyre skal følges ved testing: <ul style="list-style-type: none"> • 1 gangs vask • Temperatur, vaskeprogram og vaskemiddel som angitt på care label • Tørking som angitt på care label 	Dimensjonsendringer etter vask og tørking må ikke overstige: ± 2 %	Kravet gjelder tekstiler til sittemøbler som kan tas av og vaskes. ¹ Unntak for tekstiler av ull: +/- 3%
Fargeekthet ved vask og rens	Testmetode ved vask: Testen skal gjennomføres i henhold til ISO 105 C06t (en enkelt vask ved den temperatur, som er angitt på produktet) eller tilsvarende.	For fargeforandring: nivå 3-4 For misfarging: nivå 3-4	Kravet omfatter ikke hvite produkter, produkter som hverken er farget eller trykt eller tekstiler som ikke er beregnet til å ta av for vask eller rens.

	Testmetode ved rens: Testen skal gjennomføres i henhold til ISO 105 D01 eller tilsvarende.		
Fargeekthet ved våtgnidning	ISO 105 X12 eller tilsvarende	Nivå: 3-4	Kravet gjelder ikke for hvite produkter eller produkter som hverken er farget eller trykt
Fargeekthet ved tørrgnidning	ISO 105 X12 eller tilsvarende	Nivå: 4	Kravet gjelder ikke for hvite produkter eller produkter som hverken er farget eller trykt
Fargeekthet for lys	ISO 105 B02 eller tilsvarende	Nivå: 5	Kravet gjelder ikke hvite tekstiler. Nivå 4 kan tillates hvis tekstilet både er lett farget (standarddybde <1/12 i henhold til 105 A06) og består av blandinger med mer enn 20 % ull eller andre keratinfibre eller av blandinger med mer enn 20 % lin eller andre bastfibre.
Fargeekthet ved Stoffmotstand mot pilling	EN ISO 12945-2 eller tilsvarende	Nivå 4 (5000 rubs)	Kravet gjelder tekstiler til sittemøbler. For tekstiler av ull: Nivå 3-4 (5000 rubs)
Slitasjestykke (Martindaletest)	EN ISO 12947-2 eller tilsvarende	Minst 50.000	For anskaffelse av møbler til skoler og institusjonsmøbler skal slitasjestykken være minst 80.000 martindale. Dere bør da be om konkret dokumentasjon på dette, og ikke kun et miljømerke som har krav til slitestykke.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Kravet bruker kvalitetstester som er standardisert i bransjen. De aller fleste tekstilleverandører har eller har mulighet til å teste tekstilene etter de angitte testene. Kravet tilsvarer nivåene og unntakene som er gitt i Svanemerket.

Dere kan tilpasse tabellen ved å ta bort noen av kravene. Dette kan f.eks være krav som gjelder ved vask eller rens, dersom dere ikke anskaffer møbler hvor tekstilene skal være avtagbare og kunne vaskes og renses.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan gjennomføre stikkprøver for å sikre oppfyllelse av kravet i hele kontraktperioden.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Er det andre kvalitetstester innkjøpere bør spørre etter?
Nei
- Burde det være flere anbefalinger knyttet til hvilke kvalitetstester som skal stilles til konkret produkttyper og/eller bruksområdet?
Nei
- Er det noen krav vi burde veilede innkjøpere på at burde prioriteres over andre (hvis de ikke ønsker å stille alle kravene). Kan man f.eks. si at kravet til martindale er viktigere for å bevare lang levetid?
Vi stiller oss enig i DFØ sitt eksempel på prioritering, herunder krav til martindale.
- Er det andre testmetoder vi burde henvise til?
Nei
- Er det noen av testene det er vanligere å bruke enn andre? Slik at vi kan si at deler av tabellen er på basisnivå og deler av den er på ambisiøst nivå?
Oppdragsgivere bør ha et reduserte tekstilkrav tilhørende bord –og gulvsjermer da dette ikke er nødvendig mtp type bruk. Det er unødvendig å stille like høye krav til denne produktgruppen og vil fordyre innkjøpet uten at det vil gi en lengre levetid ei heller gi en bedre kvalitet.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kravet brukervennlig?
- Trenger dere mer veiledning/informasjon for å bruke dette kravet?

9. Øke antall produkter med EPD – Nytt krav

Nivå: Basis og ambisiøst
Spesifikasjonstype: Kontraktsvilkår
Bærekraftshensyn: Klima

Formål med kontraktsvilkåret:

Å øke mengden produkter i sortimentet som har EPDer slik at informasjon om klimafotavtrykk kan brukes til å gjøre målinger av klimafotavtrykk fra møbelforbruket, i tillegg til bevisstgjøring for de som bestiller møbler på avtalen.

NB: Ved bruk av det ambisiøse kontraktsvilkåret må oppdragsgiver ha rutiner for å nyttiggjøre seg av informasjon om klimafotavtrykk – som f.eks. et system for å måle klimafotavtrykk fra møbelforbruket. Det ambisiøse kontraktsvilkåret kan bidra til å ekskludere små leverandører/produsenter, og der bør derfor gjøres markedsundersøkelse, særlig for avtaler hvor dere har ønske om å få tilbud fra mindre leverandører.

Formulering av kontraktsvilkår:**BASIS:**

Leverandøren skal gjennom hele avtalen tilgjengeliggjøre informasjon om klimafotavtrykk for de produktene som har EPD eller annen beregning av klimafotavtrykk.

Klimafotavtrykket skal være synlig i bestillingsløsningen og leverandøren skal også på forespørsel fra oppdragsgiver levere statistikk på hvilke bestillinger som er gjort og hvilket klimafotavtrykk bestillingene har.

AMBISIØST:

Leverandør skal gi informasjon om klimafotavtrykk på møblene på avtalen, slik at oppdragsgiver kan beregne klimafotavtrykk fra sitt møbelforbruk.

Leverandøren skal i løpet av avtaleperioden øke mengden EPDer for avtaleproduktene, eller klimafotavtryksberegning på annen måte. Ved bruk av annen klimafotavtryksberegning skal dette være gjort i henhold til standard for LCA, ISO 14040 og ISO 14044.

Systemgrensene for klimafotavtryksberegningene skal være for produksjonsprosesser og transportleddene (cradle to gate A1-A3).

Produkter med gyldige EPDer (eller annen klimafotavtryksberegning som angitt over) skal økes i følgende takt etter dato for oppstart av avtalen:

- Innen [Innkjøper fyll inn: f.eks. 12 mnd]: gyldig EPD på minst [Innkjøper fyll inn: f.eks. 25 %] av produktene
- Innen [Innkjøper fyll inn: f.eks. 24 mnd]: gyldig EPD på minst [Innkjøper fyll inn: f.eks. 50 %] av produktene
- Innen [Innkjøper fyll inn: f.eks. 36 mnd]: gyldig EPD på minst [Innkjøper fyll inn: f.eks. 75 %] av produktene

[Til innkjøper: dere må tilpasse andelen og tidspunktet til den konkrete avtalen, og basert på markedsdialog.]

[Til innkjøper: dere kan også velge ut bestemte produkter (f.eks. volumprodukter) i sortimentet som leverandøren skal utvikle EPD til, i stedet for hele sortimentet]

Andel EPDer beregnes etter andel unike EPDer, og ikke per produktvariant. Altså vil EPDer for ulike varianter av et produkt regnes som én EPD.

For produkter med mulighet for ulike konfigurasjoner som er angitt i avtalesortimentet, skal det utvikles EPD for alle varianter av produktet.

EPDene skal være gyldige og skal være utviklet i henhold til ISO 14025.

Leverandøren skal tydeliggjøre hvilke EPDer som er sammenlignbare.

Synliggjøre klimafotavtrykk i bestillingsløsning og levering av statistikk

Leverandøren skal gjennom hele avtalen tilgjengeliggjøre informasjon om klimafotavtrykk for de produktene som har EPD eller annen beregning av klimafotavtrykk.

Klimafotavtrykket skal være synlig i bestillingsløsningen og leverandøren skal også levere statistikk på hvilke bestillinger som er gjort og hvilket klimafotavtrykk bestillingene har på forespørsel fra oppdragsgiver.

Dokumentasjon av**kontraktsvilkåret, ambisiøst:**

Leverandøren skal i tilbudet markere produkter som allerede har EPD, og beregne hvor stor prosentandel av avtalesortimentet som har EPD.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Ved å be om klimafotavtryksberegning på produktene kan dere måle og følge opp klimafotavtrykket fra møbelforbruket. Dersom dere skal bruke det ambisiøse kontraktsvilkåret er det viktig at dere har system og rutiner for måling slik at dere nyttiggjør dere av informasjonen som dere ber leverandørene om.

Ved synliggjøring i bestillingsløsningen kan dere påvirke de som gjør bestillinger til å velge møbler med lavere klimafotavtrykk. Dette kan også brukes som kommunikasjon for å påvirke brukere til å heller ombruke møbler enn å kjøpe nye.

I dette kontraktsvilkåret bli leverandører ikke premiert etter klimafotavtrykk på produktene. Dette på grunn av at det kan være ulike metodiske valg i ulike EPDer, og det er derfor vanskelig å vite hvilke EPDer som er sammenlignbare.

Ved bruk av det ambisiøse kravet må det gjøres markedsdialog og takten for økning av EPDer må tilpasses.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Oppfyllelse av kontraktsvilkårene bør være tema på jevnliges kontraktsoppfølgingsmøter.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- I ambisiøst kontraktsvilkår: Angående takten for økning av mengden EPDer: Innkjøpere skal (og bør) tilpasse dette selv, men vi ønsker likevel å sette inn tidspunkter og andeler som er realistiske: Hva tenker dere er hensiktsmessig (med tanke på tidspunkter og andel EPDer)?
Det er produsent av møbelet som er ansvarlig for en eventuell EPD ihht. ISO14025. Vi som leverandør kan dessverre ikke kreve at alle våre produsenter utvikler sine produkter i henhold til ISO 14025. Dog er dette et kontinuerlig arbeid fra vår side at vi oppfordrer alle våre leverandører til å etablere EPD på samtlige av sine produkter. Utover dette anser vi angitte tidspunkt som overkommelig og at krav om prosentvis mengde baseres på totalt uttak for oppdragsgivers lokasjoner per år.
- I ambisiøst kontraktsvilkår: har dere mulighet til å tydeliggjøre hvilke EPDer som er sammenlignbare?
Dersom EPD tilhørende et produkt er sertifisert med EPD ID, vil de være sammenlignbare.
- Er det konkrete produkttyper vi kan anbefale at innkjøpere krever EPDer for?
Nei. Det bør ikke stilles krav til EPD for enkelte produktgrupper da det ikke nødvendigvis er alle produsenter som har en slik ordning etablert.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Hvor brukervennlig er disse kontraktsvilkårene?
- Trenger dere mer veiledning/informasjon for å bruke disse?
- I hvor stor grad er det ambisiøse kontraktsvilkåret nyttig for din virksomhet? Har dere planer om å måle klimafotavtrykk fra møbelforbruket deres?

10. sikre lovlig og bærekraftig trevirke

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn:

Formål med kontraktsvilkåret/kravet:

Hovedformålet med dette kravet er å sikre at trevirke og trebaserte produkter har opprinnelse i lovlig og dokumentert bærekraftig skogbruk. Dette bidrar til å hindre avskoging og forringelse av skogressursene og ivareta hensyn til biologisk mangfold, klima, og forhindrer menneskerettighetsbrudd i lokalsamfunn i nær tilknytning til sårbare skogområder.

NB:

Kravformulering:

Dokumentasjon av kravet:

Bærekraftig skog

Trevirke som inngår i tilbudte produkter skal kun komme fra lovlig og dokumentert bærekraftig skog.

Trevirke fra [Nordisk Miljømerkings liste over truede trearter](#), herunder tropisk trevirke, skal ikke forekomme. Heller ikke hvis trevirket er sertifisert.

Tilbyder skal bekrefte at trevirket kommer fra dokumentert bærekraftig skog ved å fylle inn Ja/Nei og eventuelle kommentarer i kravskjemaet. Dette må være utfyllt ved inngivelse av tilbud.

Ved forespørsel i løpet av kontraktsperioden skal valgte leverandør kunne fremvise:

- Korrekt dokumentasjon på at leverte produkter med trevirke er FSC- eller PEFC-sertifisert. Annen type dokumentasjon kan også godtas hvis det dokumenterer at samme grad av bærekraftighet som ved bruk av PEFC eller FSC-sertifiseringsordningene er oppnådd. Dette kan for eksempel være gyldige sertifiseringsnummer som bekrefter at produktet har Svanemerket, EU Ecolabel eller tilsvarende merkeordninger.
- Det skal tydelig fremkomme av dokumentasjonen at trevirke fra [Nordisk Miljømerkings liste over truede trearter](#), herunder tropisk trevirke, ikke forekommer. Heller ikke hvis trevirket er sertifisert.

Lovlig skog

Leverandør skal legge ved egenerklæringsskjema som bekrefter at trevirket i tilbudte produkter tilfredsstiller kravene i CITES-forskriften eller tømmerforordningen (EU) nr. 995/2010.

Egenerklæringsskjemaet skal inneholde følgende informasjon:

Foretakets navn		Organisasjonsnr.	
Adresse		Land	
Postnummer		Poststed	

Tilbyder krysser av om de er virksomhet eller forhandler ut fra tømmerforordningens definisjoner:

For virksomheter (med virksomheter menes de som bringer tømmer og treprodukter i omsetning på det indre marked i EU for første gang)

Jeg bekrefter med dette at virksomheten har en ordning for å forhindre at handel med ulovlig trevirke forekommer.

Ordningen for tilbørlig aktsomhet har:

1. skriftlige rutiner for å få tilgang til opplysninger om virksomhetens leveranser av tømmer eller treprodukter.
2. framgangsmåter for å analysere og vurdere risikoen for at treprodukter stammer fra ulovlig hogst.
3. framgangsmåter for tilstrekkelige og forholdsmessige tiltak som reduserer denne risikoen.

For forhandlere (med forhandlere menes de påfølgende ledd i omsetningskjeden for tømmer og treprodukter):

Jeg bekrefter med dette at virksomheten kan identifisere hvem som har levert tømmeret eller treproduktene og hvilke forhandlere det eventuelt er solgt videre til (gjelder ikke der tømmeret eller trevirket er solgt til den endelige sluttforbruker). Dette gjelder et steg opp og et steg ned i omsetningskjeden.

For begge:

Jeg bekrefter med dette at trevirket oppfyller kravene etter CITES-forskriften.

Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av forpliktelsene etter CITES-forskriften eller i tømmerforordningen (EU) nr. 995/2010.

_____

Dato

_____

Daglig leder

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret/kravet:

Det er viktig at du både benytter deg av krav til lovlighet og krav til bærekraft. Grunnen til dette er at FSC og PEFC-sertifiseringen som kan benyttes for å dokumentere bærekraft, ikke er tilstrekkelig for også å bekrefte lovlighet og at kravet til lovlighet ikke stiller tilstrekkelig krav innenfor blant annet sosialt ansvar.

Slik evaluerer du tilbud

Kravskjemaet i tilbudet skal alltid inneholde en bekreftelse fra leverandøren (Ja/Nei) på at kravet er oppfylt, og eventuelt en beskrivelse av hvilken dokumentasjon leverandør kan oppgi i løpet av kontraktperioden.

Signert egenerklæringskjema for lovlighet skal også følge med tilbudet.

Slik foretar du kontraktsoppfølging for lovlig trevirke

Med utgangspunkt i bekreftelsen fra det signerte egenerklæringskjemaet som medfølger kontrakten kan du etterspørre og vurdere utfyllende informasjon om leverandørens system for ivaretagelse av forpliktelsene etter CITES-forskriften eller tømmerforordningen (EU) nr. 995/2010. Mer informasjon om hvordan du gjør dette finner du i Miljødirektoratets veiledning under fanen «relaterte lenker».

Slik foretar du kontraktsoppfølging for bærekraftig trevirke

Siden dokumentasjonen av bærekraftige trevirke følger det enkelte produkt, er det først ved levering du kan kontrollere dokumentasjonen. For at dokumentasjon på FSC og PEFC-sertifiseringer skal være gyldig må den inneholde følgende informasjon:

1. Leverandørens navn og kontaktinfo
2. Informasjon for å identifisere kjøperen
3. Fakturadato
4. Produktspesifikasjon
5. Kvantitet
6. Produktets FSC/PEFC deklarerings eller tilsvarende
7. Organisasjonens FSC/PEFC-sertifikat eller tilsvarende

Som et alternativ til FSC eller PEFC-dokumentasjon kan leverandør fremvise gyldig sertifiseringsnummer som viser at produktet som er levert har Svanemerket, EU Ecolabel, eller et tilsvarende type 1 miljømerke. Siden disse merkeordningene inkluderer underliggende krav til FSC- eller PEFC-sertifisering regnes dette som gyldig dokumentasjon.

Mer informasjon og søkesider for å kontrollere at oppgitte sertifiseringsnr for de forskjellige merkeordningene er gyldig finner du under fanen «relaterte lenker».

Det er også viktig å sjekke at trevirke ikke kommer fra [Nordisk Miljømerkings liste over truede trearter](#), som også inkluderer en oversikt over truede tropiske trearter. Dette gjelder selv om trevirket er sertifisert.

Relaterte lenker

Støttende dokument/referanser

- [Miljødirektoratets veiledning til handel med tømmer og treprodukter:](#)
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/handel-med-tommer-og-treprodukter/>
- FSC informasjon, eksempel på dokumentasjon og søk på gyldig sertifiseringsnummer: <https://no.fsc.org/no-nb>
- Eksempel på korrekt FSC-dokumentasjon: <https://no.fsc.org/no-nb/coc-sertifisering>
- PEFC informasjon og søkeside for å sjekke at sertifiseringsnummeret er gyldig:
<https://pefc.no/>
- Svanemerket og EU ecolabel sin søkeside for å sjekke at å sjekke at sertifiseringsnummeret er gyldig:
<https://svanemerket.no/miljomerkede-produkter/>
- Nordisk miljømerkings liste over truede trearter:
<https://www.nordic-ecolabel.org/declare-items/pulp-and-paper/forestry-requirements/forestry-requirements-2020/>

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Kan dere levere på alle deler av dette kravet, og kan dere i lever dokumentasjonen som innkjøpere skal kunne få på forespørsel i kontraktsperioden?

Ja

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kravet brukervennlig?
- Har dere behov for mer informasjon/veiledning for å kunne bruke det?
- Angående veiledningen om hvordan du foretar kontraktsoppfølging for både lovlig og bærekraftig trevirke: virker dette som en grei måte å gjøre det på?

11. Plast: merking for resirkulering

Nivå: Basis

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulær økonomi

Formål med kravet:

Merking av plastdeler legger til rette for riktig resirkulering av delene, i tillegg til at merkingen kan gi nyttig informasjon til forbrukere av møblene.

Kravformulering:

Plastdeler som er tyngre enn 100 gram som er brukt i møbelproduktet skal være synlig merket i samsvar med ISO 11469 og ISO 1043. Grensen på 100 gram gjelder for den enkelte plastdel, og ikke den samlede vekten til alle plastdelen i møbelproduktet.

Merkingen skal være enkelt synlig på selve plastdelen, men behøver ikke å være synlig når møbelet er montert sammen.

I følgende tilfeller kan det tillates at plastdeler tyngre enn 100 gram ikke merkes:

- Plast på rull (som for eksempel kantlister)
- Dersom merkingen vil gå utover plastens funksjon
- Dersom merking ikke er teknisk mulig på grunn av produksjonsmetoden
- På deler hvor det ikke er mulig å merke på en slik måte at merkingen er av leselig størrelse som kan identifiseres av en gjenvinningsoperatør

Dokumentasjon av kravet:

Tilbyder skal levere en erklæring fra sine underleverandører på at kravet er oppfylt.

I tillegg skal dokumentasjon for merking av plastdeler kunne leveres på forespørsel fra oppdragsgiver i løpet av kontraktperioden i form av en erklæring som lister opp alle plastdeler som har en masse større enn 100 gram som er brukt i produktene, og markere om de er merket i henhold til ISO 11469 og ISO 1043, og eventuelt med begrunnelse på hvorfor enkelte deler ikke kan merkes.

Oppfyllelse av kravet kan også dokumenteres ved tilgang på gyldig sertifikat på at tilbudt møbelprodukt er tildelt sertifisering utviklet i henhold til ISO 14024 (Type I eller Type I-lik) som oppfyller kravet. For eksempel Svanemerket.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Dette kravet kan stilles i alle anskaffelser som inkluderer møbler med plastdeler. At plastdeler er merket bidrar til bedre resirkulering ved avhending av møbelet, ved at plastdelene kan sorteres ut etter plastens innhold.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan gjøre stikkprøve i kontraktperioden og be om dokumentasjon slik som er angitt under «Dokumentasjon av kravet»

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Kan dere oppfylle dette kravet?
Ja
- Er det andre måter dere merker plastdeler på enn standardene som er angitt i kravet?
Nei

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kontraktsvilkåret brukervennlig?
- Ønsker dere mer informasjon/veiledning?

12. Emballasje: Miljøvennlig**Nivå:** Basis**Spesifikasjonstype:** Kontraktsvilkår**Bærekraftshensyn:** Omstilling til en sirkulær økonomi**Formål med kontraktsvilkår:**

Redusere råmaterialbruken i tilknytning til distribusjon og emballering av produktene som leveres på kontrakten.

Formulering av kontraktsvilkår:

Tilbyder skal gjennom kontraktsperioden arbeide for å oppnå følgende:

- Redusere bruk av primær plast og øke andelen av fornybart og gjenvunnet materiale (for eksempel gjenvunnet plast).
- Sørge for at emballasje enkelt skal kunne separeres for hånd i enkeltmaterialer som kan resirkuleres (for eksempel papp, papir, plast og tekstil hver for seg). Og at isopor og bobleplast ikke limes til emballasjen.
- Øke andelen gjenbrukbar emballasje.
- Emballasjeoptimalisering: forpakningens antall og størrelse skal stå i forhold til produktets form, funksjon og volum på produktet.

Dokumentasjon av kontraktsvilkåret:

Tilbyder skal rapportere [*Innkjøper fyll inn: angi en frist, for eksempel hvert halvår*] og gi informasjon om produktemballasjen i tråd med kravet.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret:

Oppdragsgiver kan vurdere å gjøre endringer på krav til miljøvennlig emballasje etter hva oppdragsgiver har mål om og hva som er forholdsmessig i den konkrete anskaffelsen.

Områder som kan vurderes i tilpassing av kravet er:

- Plast skal ikke inneholde PVC
- Gjenvinnbart materiale, gjenvunnet/fornybart materiale eller materiale som skal gjenbrukes
- All engangsemballasje skal være 100% resirkulert og resirkulerbar, eller gjenbrukt fra egen eller andres verdikjede.
- Unngå isopor, lim og bobleplast.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere burde følge opp rapportering fra leverandører på dette arbeidet, og i tillegg ha det som fast tema på kontraktsoppfølgingsmøter.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Er det noen av punktene som bør endres og er det andre punkter som bør legges til?
Nei
- Hva med punktene som er listet opp under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret»?
Nei

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kontraktsvilkåret brukervennlig?
- Ønsker dere mer informasjon/veiledning?

13. Emballasje: Gjenvinning	Nivå: Basis Spesifikasjonstype: Kontraktsvilkår Bærekraftshensyn: Omstilling til en sirkulær økonomi
Formål med kontraktsvilkår: Redusere miljøbelastningen i produksjonsfasen ved å fremme lukkede kretsløp.	
Formulering av kontraktsvilkår: Leverandøren skal ta med seg emballasjen etter leveransen og ha medlemskap i et godkjent returselskap, se Miljødirektoratets hjemmeside https://www.miljodirektoratet.no/naringsliv/import-eksport/Returordninger-avfall/emballasje/	Dokumentasjon av kontraktsvilkåret: Leverandøren skal dokumentere kravet ved å vise til medlemskap i godkjent returselskap. (Medlemskap i Grønt Punkt eller Norsirk vil for eksempel bekrefte at kravet er oppfylt).
Informasjon til innkjøpere som skal bruke kontraktsvilkåret: Dette er et utberedt kontraktsvilkår som de aller fleste leverandører kan oppfylle.	
Tips til kontraktsoppfølging: <ul style="list-style-type: none"> - Dere kan følge opp og undersøke med de ulike bruker-/leveringsstedene at leverandøren tar med seg emballasjen ved levering. 	
Konkrete spørsmål til leverandører: <ul style="list-style-type: none"> - Er det i noen tilfeller det ikke er hensiktsmessig at leverandøren skal ta med emballasje? Nei 	
Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere: <ul style="list-style-type: none"> - Ønsker dere alltid at emballasje skal tas med av leverandør? 	

Krav til kjemikalier

Generelt om innretning av kravene: DFØ ønsker nå å foreslå en endret metode for å stille krav til kjemikalier, i forhold til kravene som ligger i dagens Kriterieveiviser. Kravene i dagens kriterieveiviser er fordelt på en kravspesifikasjon (som er på basis og ambisiøst nivå), som har flere underkrav til kjemikalier. I tillegg er noen av kjemikalierne tatt hensyn til ved at det stilles krav om dem i tildelingskriteriet.

Kjemikaliekravene i dagens løsning er i stor grad kontrollert mot hvilke krav som stilles i Svanemerket. DFØ ønsker nå å foreslå kjemikaliekrav som i større grad er tilsvarende både Svanemerket, EU Ecolabel og Svensk Møbelfakta.

I tillegg foreslås samtlige av kjemikaliekravene som kravspesifikasjon, og ingen som tildelingskriterium. Noen av kjemikaliekravene (de som gjelder hele møbelet) foreslås på basis nivå, og de resterende kjemikaliekravene foreslås på ambisiøst nivå. Vi ønsker også tilbakemelding på om kravene er satt på riktig nivå.

Den nye løsningen er en forenkling for både leverandører og innkjøpere ved at kravene er sjekket opp mot flere miljømerker, men siden miljømerkene ofte stiller kravene på ulike måter, fremstår DFØs krav mer komplekst (mer tekst for hvert av kravene). Vi ønsker derfor tilbakemeldinger i høringen på om dette er en

løsning som er brukervennlig, og denne nye utformingen skal også testes i brukerintervju i august/september. Vi har derfor til denne høringen ikke laget utkast til alle kjemikaliekravene som vi etter planen skal publisere i Kriterieveviseren. De resterende kjemikaliekravene vil sendes på høring til høsten/vinteren (2022/2023). Dere kan også gi tilbakemelding på om dere mener at det mangler noe på denne listen.

I denne høringen er det utkast til følgende kjemikaliekrav:

- Hele møbelet (krav nr. 14)
  - o Produktforskriften
  - o Reach-kandidatliste
  - o PVC
  - o Flammehemmere
- Møbeltrekk/tekstiler (krav nr. 15)
  - o Arylaminer/azo-fargestoffer
  - o Formaldehyd
  - o Tungmetaller
- Deler av tre (krav nr. 16)
  - o Formaldehyd
- Overflatebehandling av tre og metall (krav nr. 17)
  - o Kjemikalier klassifisert etter CLP-forordningen

De resterende kjemikaliekravene som vil komme på høring senere:

- Overflatebehandling av tre og metall
  - o Tungmetaller
- Skum (Ikke latex)
  - o VOC, tungmetaller, ftalater, TDA, MDA, tinnorganiske forbindelser, halogenerte blåsemidler.
- Skum (latex)
  - o VOC, klorfenoler, tungmetaller, butadien, halogenerte blåsemidler, plantevernmidler/pesticidier.

14. Redusert innhold av kjemikalier og skadelige stoffer – kravet gjelder hele møbelet

Nivå: Basis
Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon
Bærekraftshensyn: Forebygging og bekjempelse av forurensing

Formål med kravspesifikasjonen:

Å sikre at produktene som leveres på avtalen har et redusert innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

NB: Se under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet» for veiledning om hvordan redusere dokumentasjonsbyrden.

Kravformulering:

Kravene gjelder for følgende møbler: *[Innkjøper fyll inn (eller henvis til produktlisten/prisskjema hvor de gjeldende produktene er markert): hvilke produkter kravene gjelder for. F.eks volumprodukter]*

Produktforskriften (lovkrav):

Dokumentasjon av kravet:

Produktforskriften:

- Erklæring fra produsent(er) av produktene.

REACH-kandidatliste - Kravet kan dokumenteres ved en av følgende måter:

Alle de tilbudte produktene skal oppfylle kravene i produktforskriften (FOR-2004-06-01-922).

REACH-kandidatliste:

Produktene inneholder ikke kjemikalier som står på REACH kandidatliste (maksgrense 0,1 vekt% i de inngående stoffene i de kjemiske produktene som er benyttet i produksjon av møbelet). (Se <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>). Dersom et stoff som benyttes i møblene på denne avtalen (som ikke var på kandidatlista ved tilbudsinnlevering) blir oppført på kandidatlista i løpet av kontraktperioden, skal bruken av dette stoffet fases ut og være byttet ut innen 6 mnd.

PVC:

Klorerte polymerer/plast, som PVC kan ikke inngå* i produktet.
*PVC anvendt i el-ledninger og elektroniske komponenter som motorer unntas fra kravet.

Flammehemmere og brannkrav:

Det skal ikke forekomme flammehemmere i møbelproduktene. Dette inkluderer både organiske fosforbaserte flammehemmere og halogenerte flammehemmere.

For å overholde brannkravene, kan leverandøren velge flammeresistente tekstiler.

Brannkrav:

Stoppede møbler som leveres til oppdragsgiver skal stå imot tenning i samsvar med fastsatte standarder som følger:

Stoppede møbler:

- NS-EN 1021-2 (fyrstikktesten)

Madrasser og stoppede sengebunner:

NS-EN 597-2 (fyrstikktesten)

- Erklæring eller materialdeklarasjon fra produsent(er) av produktene.
- Svanemerket eller en merkeordning med tilsvarende merkekrav kan brukes som dokumentasjon. Dersom annen merkeordning brukes som dokumentasjon skal tilbyder vise til hvor i kravene til merkeordningen dette kravet er angitt.

PVC - Kravet kan dokumenteres ved en av følgende måter:

- Erklæring fra produsent(er) av produktene om at PVC ikke inngår.
- Svanemerket eller en merkeordning med tilsvarende merkekrav kan brukes som dokumentasjon. Dersom annen merkeordning brukes som dokumentasjon skal tilbyder vise til hvor i kravene til merkeordningen dette kravet er angitt.

Flammehemmere og brannkrav - Kravet kan dokumenteres ved en av følgende måter:

- Relevante testrapporter på at brannkravene er oppfylt, samt erklæring fra produsent(er) av produktene og de ulike delene av produktene, om at flammehemmere ikke forekommer i møbelproduktene på de produkter oppdragsgiver ber om.
- Svanemerket eller en merkeordning med tilsvarende merkekrav kan brukes som dokumentasjon. Dersom annen merkeordning brukes som dokumentasjon skal tilbyder vise til hvor i kravene til merkeordningen dette kravet er angitt.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Kravet er utviklet for å kunne brukes på alle møbler i en standard avtale for kontormøbler samt møbler til skoler og undervisningsinstitusjoner. Kravet, eller deler av kravet, kan i mange tilfeller også benyttes i anskaffelser av møbler til andre formål, men her anbefales særlig markedsundersøkelse.

Kravet bidrar til å redusere helse- og miljøskaden fra møbler. Kjemikalier brukt i møbler kan bidra til både helse og miljøskade i produksjon, bruk og ved avhending.

Produktforskriften er lovpålagt for produsenter å følge, men det kan likevel være nyttig å ha med krave til anskaffelser for å tydeliggjøre dette. Les mer om produktforskriften her: [Produktforskriften - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/produktforskriften).

Reach-regelverket er et europeisk kjemikalierregelverk for identifisering og regulering av kjemikalier. Kandidatlista er en oversikt over de kjemikalierne som per nå ikke er forbudte, men som anses som stoffer som gir grunn til stor bekymring (SVHC – Substances of very high concern), og som derfor er kandidater til videre regulering. Produsenter plikter å oppgi hvilke stoffer de eventuelt benytter som er på Kandidatlista. DFØs krav om Reach-kandidatliste går lenger en regelverket, ved å stille krav om at disse stoffene ikke benyttes. Les mer om Reach her: [Kjemikalierregelverket Reach - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no).

Flammehemmere er miljøskadelig og kan også være helseskadelig for brukerne. Det anbefales derfor at man unngår bruk av flammehemmere i den grad det er mulig. Det anbefales at man heller bruker tekstiler som er mindre antennerlige for å oppfylle brannkravene. Svanemerket har krav om at møbler ikke inneholder flammehemmere.

PVC: Dette er et plastprodukt som kan være både helse- og miljøskadelig. Svanemerket har krav om at møbler ikke inneholder PVC. Du kan lese mer om PVC her: [Hva er PVC? - Svanemerket](#).

Angående kravet til flammehemmere og brannkrav: For noen typer anskaffelser kan det være nødvendig med møbler som oppfyller strengere brannkrav (f.eks. anskaffelser til oljeplattform eller enkelte typer institusjoner), og det kan da være nødvendig med flammehemmere. Dersom møblene må oppfylle strengere brannkrav anbefaler vi markedsundersøkelse for å sjekke hvilke flammehemmere som har minst helse- og miljøskade.

Hvordan be om dokumentasjon: Ved bruk av mange kjemikaliekraav i anskaffelser som inneholder mange produktlinjer kan dokumentasjonsbyrden bli stor. Både for tilbydere som skal levere dokumentasjon og for innkjøpere som skal gjennomgå dokumentasjon fra ulike tilbydere. Denne dokumentasjonsbyrden kan reduser ved å stille flere kjemikaliekraav til volumproduktene (produkter dere regner med å bestille mye av), enn til øvrige produkter i avtalen. I tillegg kan dere, etter at alle tilbudene med tilhørende dokumentasjon er innlevert, først innstille en vinner, for så å kontrollere kun dokumentasjonen fra leverandøren som har vunnet konkurransen.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan be etterspørre statistikk fra leverandøren over at møblene som blir bestilt på avtalene er de møblene det var inngått avtale om og som oppfyller kjemikaliekraavene som er stilt.
- Dere kan også gjøre stikkprøver på dokumentasjon av kjemikaliekraavene underveis i avtaleperioden, f.eks i tilfellet produsent av møblene har gjort noen endringer/byttet ut underleverandør på noen av produktene i avtalen.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Kan disse kravene, som de står, stilles til hele produktet og for alle typer møbelprodukt? Er det noen unntak som bør være inkludert i kravet (utover unntaket til PVC i el-ledninger og elektroniske komponenter)?

Vi antar at dette er mulig.

- Kan dere dokumentere kravene på en av de måtene som er listet opp? Er det andre måter disse kravene kan dokumenteres på?

Senab Eikeland kan dokumentere krav i henhold til de muligheter som er listet opp.

- Er det andre relevante kjemikaliekraav som bør stilles til hele møbelet?

Nei

- Er utfasingsfristen på 6 mnd av eventuelle nye stoffer på kandidatlista, en rimelig frist? Har dere rutiner for å kontrollere nye stoffer som kommer på kandidatlista?

Senab Eikeland produserer ikke egne møbler. Det er svært få leverandører i bransjen som gjør dette. Fellesnevneren er derfor at våre produsenter/leverandører er ansvarlig for å kontrollere nye stoffer som kommer på kandidatlisten. Dog er det et nært samarbeid mellom leverandør og produsent av møbler slik at vi har en tett dialog rundt slike endringer for å sikre at vi som leverandør følger med i utviklingen og at vi kun leverer møbler som innfrir oppdragsgiver krav gjennom hele kontraktsperioden.

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Er kravet brukervennlig?
- Trenger dere mer informasjon/veiledning om hvordan bruke dette kravet?
- Er det noen typer anskaffelser eller typer produkter hvor dere ikke kan stille dette kravet (eller deler av det)?

15. Redusert innhold av kjemikalier og skadelige stoffer – kravet gjelder tekstiler

Nivå: Ambisiøst

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Forebygging og bekjempelse av forurensing

Formål med kravspesifikasjonen:

Å sikre at produktene som leveres på avtalen har et redusert innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

NB: Se under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet» for veiledning om hvordan redusere dokumentasjonsbyrden.

Kravformulering:

Kravene gjelder for følgende møbler: [*Innkjøper fyll inn (eller henvis til produktlisten/prisskjema hvor de gjeldende produktene er markert): hvilke produkter kravene gjelder for. F.eks volumprodukter som har mye tekstil som møbeltrekk*]

Møbeltrekk (yttertrekk og overtrekk) av tekstil skal overholde følgende krav til arylaminer/azo-fargestoffer, formaldehyd og tungmetaller.

Kravene gjelder for den enkelte tekstilfiberen som utgjør mer enn 10 vekt-% i det inngående tekstilet.

Dokumentasjon av kravet:

Arylaminer/azo-fargestoffer:

Møbeltrekk av tekstil skal overholde ett av følgende krav (kravene er de samme som er stilt i enten Svanemerket eller EU Ecolabel.)

Alternativ 1 (tilsvarer kravet i Svanemerket):

Azofargestoffer som kan avspalte kreftfremkallende aromatiske aminer skal ikke *inngå* (se definisjon under) i kjemiske produkter brukt i produksjon av tekstilene. Se hvilke stoffer dette gjelder i tabellen i vedlegg 1.

Definisjon «inngå»: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd, arylamin, in situ-genererte konserveringsmidler) regnes også som inngående.

Arylaminer/azo-fargestoffer:

Oppfyllelse av kravet kan dokumenteres ved

- å vise til at produktene har et av følgende miljømerker: Svanemerket, EU Ecolabel. Gyldig lisensnummer skal oppgis.
- eller annet miljømerke Type 1 som viser at et av kravene er oppfylt. Gyldig lisensnummer skal oppgis og tilbyder skal i tillegg fremlegge dokumentasjon (kravdokument fra det gjeldende miljømerket) som viser at miljømerket oppfyller et av kravene. Leverandør skal vise til hvor i miljømerkets kravdokument kravet er stilt.

Alternativ 2 (tilsvarer kravet i EU Ecolabel):

Mengden arylaminer (som er listet opp i tabellen i vedlegg 2) i de ferdige tekstilene kan ikke overstige 30 mg/kg etter testmetode EN ISO 14362-1 og 14362-3. Grensen gjelder for det enkelte amin.

For produkter som ikke er miljømerket må et av kravene kunne dokumenteres ved en av følgende:

- Krav alternativ 1 kan dokumenteres ved: Erklæring fra kjemikalieprodusent eller kjemikalieleverandør til produksjon av tekstilene. Tilbyder skal i tillegg legge ved en liste over hvilke kjemikalieprodukter som brukes i tekstilene, med tilhørende leverandør/produsent av kjemikalieproduktene.
- Krav alternativ 2 kan dokumenteres ved: Testrapport som viser at et av kravene er oppfylt.

Formaldehyd:

Møbeltrekk av tekstil skal overholde følgende krav til formaldehyd:

Mengden av fri og delvis hydrolyserbar formaldehyd i det ferdige tekstil skal ikke overstige 75 mg/kg (ppm). Mengde formaldehyd skal testes i henhold til standarden EN ISO 14184-1.

Formaldehyd:

Oppfyllelse av kravet kan dokumenteres ved

- å vise til at produktene har et av følgende miljømerker: Svensk Møbelfakta, Svanemerket, EU Ecolabel. Gyldig lisensnummer skal oppgis.
- eller annet miljømerke Type 1 som viser at et av kravene er oppfylt. Gyldig lisensnummer skal oppgis og tilbyder skal i tillegg fremlegge dokumentasjon (kravdokument fra det gjeldende miljømerket) som viser at miljømerket oppfylder et av kravene. Leverandør skal vise til hvor i miljømerkets kravdokument kravet er stilt.

For produkter som ikke er miljømerket må kravet kunne dokumenteres ved:

Testrapport iht ISO 14084-1 som viser at kravet er oppfylt

Tungmetaller:

Møbeltrekk av tekstil skal overholde ett av følgende krav (kravene er de samme som er stilt i enten Svanemerket eller EU Ecolabel.)

Alternativ 1 (Svanemerket):

Tungmetaller må ikke inngå (se definisjon under) i kjemiske produkter. Kravet gjelder antimon, arsenik, kadmium, krom, bly, kvikksølv, sink, kobber, nikkel, tinn, barium, kobolt, jern, mangan, selenium og sølv.

Følgende unntak gjelder:

1) forurensninger av metaller i fargestoffer og pigmenter opptil mengder fastsatt av ETAD, Annex 2 "Heavy metal limits for dyes": Antimon (50 ppm), Arsenik (50 ppm), Kadmium (20 ppm), Krom (100 ppm), Bly (100 ppm),

Tungmetaller:

Oppfyllelse av kravet kan dokumenteres ved

- å vise til at produktene har et av følgende miljømerker: Svanemerket, EU Ecolabel. Gyldig lisensnummer skal oppgis.
- eller annet miljømerke Type 1 som viser at et av kravene er oppfylt. Gyldig lisensnummer skal oppgis og tilbyder skal i tillegg fremlegge dokumentasjon (kravdokument fra det gjeldende miljømerket) som viser at miljømerket oppfylder et av kravene. Leverandør skal vise til hvor i miljømerkets kravdokument kravet er stilt.

Kvikksølv (4 ppm), Zink (1500 ppm), Kobber (250 ppm), Nikkel (200 ppm), Tinn (250 ppm), Barium (100 ppm), Kobolt (500 ppm), Jern (2500 ppm), Mangan (1000 ppm), Selenium (20 ppm) og Sølv (100 ppm).

2) jern som benyttes ved depigmentering før trykking

1) kobber i metallkompleksfargestoffer:

- Kun metallkompleksfargestoffer og -pigmenter basert på kobber (Cu) med opp til maksimalt 5 vekt-% kan benyttes og kun for følgende fiber og prosesser: • ved farging av ullfibre • ved farging av polyamidfibre • ved farging av blandinger av ull og/eller polyamid med regenererte cellulosefibre.

Definisjon «inngå»: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningprodukt fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd, arylamin, in situ-genererte konserveringsmidler) regnes også som inngående.

Alternativ 2 (EU Ecolabel):

Tungmetaller skal etter testmetode EN ISO 105-E04 ikke overstige følgende nivåer (i mg/kg): Antimony $\leq$ 30.0; arsenic $\leq$ 1.0; cadmium $\leq$ 0.1; chromium $\leq$ 2.0; cobalt $\leq$ 4.0; copper $\leq$ 50.0; lead $\leq$ 1.0; mercury $\leq$ 0.02 and nickel $\leq$ 1.0.

For produkter som ikke er miljømerket må kravet kunne dokumenteres ved en av følgende:

- Krav alternativ 1 kan dokumenteres ved: Erklæring fra kjemikalieprodusent eller kjemikalieleverandør av kjemikalier som brukes i produksjon av tekstilene.
- Krav alternativ 2 kan dokumenteres ved: Testrapport som viser at kravet er oppfylt.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Kravet er basert på kravene som stilles til tekstiler i EU GPPs veiledning for grønne innkjøp. De ulike kjemikalierne som det stilles krav om er tilpasset hvordan kravene stilles i flere av de vanlige miljømerkene (Svanemerket, EU Ecolabel og Svensk møbelfakta) slik at leverandører tilbyr produkter med disse merkene kan vise til miljømerket som dokumentasjon – i den grad det er mulig. Under «Dokumentasjon av kravet» er det angitt når de ulike miljømerkene kan brukes som dokumentasjon.

Hvordan be om dokumentasjon: Ved bruk av mange kjemikaliekrav i anskaffelser som inneholder mange produktlinjer kan dokumentasjonsbyrden bli stor. Både for tilbydere som skal levere dokumentasjon og for innkjøpere som skal gjennomgå dokumentasjon fra ulike tilbydere. Denne dokumentasjonsbyrden kan reduseres ved å stille flere kjemikaliekrav til volumproduktene (produkter dere regner med å bestille mye av), enn til øvrige produkter i avtalen. I tillegg kan dere, etter at alle tilbudene med tilhørende dokumentasjon er innlevert, først innstille en vinner, for så å kontrollere kun dokumentasjonen fra leverandøren som har vunnet konkurransen.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan be etterspørre statistikk fra leverandøren over at møblene som blir bestilt på avtalene er de møblene det var inngått avtale om og som oppfyller kjemikaliekravene som er stilt.
- Dere kan også gjøre stikkprøver på dokumentasjon av kjemikaliekravene underveis i avtaleperioden, f.eks i tilfellet produsent av møblene har gjort noen endringer/byttet ut underleverandør på noen av produktene i avtalen.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- **Oppfyller dere disse kravene for de fleste møbler med tekstil? Bør det være noen unntak?**
Ja, vi oppfyller krav til tekstilene
- **Er det flere måter å dokumentere kravene på enn det som er angitt?**
Nei

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Kravet ligger på ambisiøst nivå pga kompleksiteten. Men er det likevel for komplisert?
- Har dere behov for mer informasjon/veiledning for å kunne bruke dette kravet?
- Vi veileder i dette kravet på at dere kan redusere dokumentasjonsbyrden ved å kun stille kravet til volumprodukter, og kun sjekke dokumentasjon fra vinnende tilbyder (i tillegg til at det kun gjelder produkter med tekstil): Tenker dere at mengden dokumentasjon som må kontrolleres er overkommelig i de fleste møbelanskaffelsene dere gjør?

16. Redusert innhold av kjemikalier og skadelige stoffer (Formaldehyd) – kravet gjelder deler av tre
Nivå: Ambisiøst

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Forebygging og bekjempelse av forurensing

Formål med kravspesifikasjonen:

Å sikre at produktene som leveres på avtalen har et redusert innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

NB: Se under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet» for veiledning om hvordan redusere dokumentasjonsbyrden.

Kravformulering:

Kravene gjelder for følgende møbler: *[Innkjøper fyll inn (eller henvis til produktlisten/prisskjema hvor de gjeldende produktene er markert): hvilke produkter kravene gjelder for. F.eks volumprodukter]*

 Deler av tre skal overholde følgende krav til innhold av **formaldehyd**:

Kravet gjelder trebaserte plater som inneholder formaldehydbasert lim. Dette inkluderer MDF, HDF, sponplater, OSB (Oriented Strand Board), finérplater (kryss- og parallellfinérplater) og plater av massivt tre. Kravet gjelder for deler av tre som utgjør mer enn 5 vekt% av møbelet.

Emisjon/utslipp av formaldehyd for disse treplatene skal i gjennomsnitt ikke være mer enn E1 grenseverdi (0,124 mg/m³ luft) som er definert i EN 13986. Dette skal testes etter testmetode EN 717-1, eller lignende metode (EN 717-2, EN 120 eller EN 16516).

Kravet kan også oppfylles ved å vise til at nivåene av formaldehyd er innenfor grensene som er satt i enten CARB (California Air Resources Board: Phase II limits) eller de japanske standardene F-3 eller F-4.

Dokumentasjon av kravet:

Oppfyllelse av kravet kan dokumenteres ved

- å vise til at produktene har et av følgende miljømerker: Svanemerket, EU Ecolabel eller Svensk Møbelfakta. Gyldig lisensnummer skal oppgis.
- eller annet miljømerke Type 1 som viser at et av kravene er oppfylt. Gyldig lisensnummer skal oppgis og tilbyder skal i tillegg fremlegge dokumentasjon (kravdokument fra det gjeldende miljømerket) som viser at miljømerket oppfylder et av kravene. Leverandør skal vise til hvor i miljømerkets kravdokument kravet er stilt.

For produkter som ikke er miljømerket må kravet kunne dokumenteres ved en av følgende:

- Erklæring om at kravet er oppfylt fra produsent av de trebaserte platene, inkludert testrapport fra en av de angitte testmetodene som viser at kravet er oppfylt.
- Analyserapport som inkluderer målemetoder, måleresultat og målefrekvens. Det skal klart framgå hvilken metode/standard som er brukt, hvilket laboratorium som har utført analysen samt at analyselaboratoriet er en uavhengig tredjepart.

Dersom kravet er oppfylt i henhold til CARB eller F-3/F-4 standard, skal tilbyder legge ved dokumentasjon som er angitt i kravene til EU Ecolabel. Gyldig dokumentasjon er beskrevet i krav 3.3 formaldehyde emissions from wood-based panels, i tabell 5, her: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L.2016.210.01.0100.01.ENG#tr****-L_2016210EN.01010601-E0011.

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Kravet er basert på kravene som stilles til tekstiler i EU GPPs veiledning for grønne innkjøp. De ulike kjemikaliene som det stilles krav om er tilpasset hvordan kravene stilles i flere av de vanlige miljømerkene (Svanemerket, EU Ecolabel og Svensk møbelfakta) slik at leverandører tilbyr produkter med disse merkene kan vise til miljømerket som dokumentasjon – i den grad det er mulig. Under «Dokumentasjon av kravet» er det angitt når de ulike miljømerkene kan brukes som dokumentasjon.

Hvordan be om dokumentasjon: Ved bruk av mange kjemikaliekraav i anskaffelser som inneholder mange produktlinjer kan dokumentasjonsbyrden bli stor. Både for tilbydere som skal levere dokumentasjon og for innkjøpere som skal gjennomgå dokumentasjon fra ulike tilbydere. Denne dokumentasjonsbyrden kan reduser ved å stille flere kjemikaliekraav til volumproduktene (produkter dere regner med å bestille mye av), enn til øvrige produkter i avtalen. I tillegg kan dere, etter at alle tilbudene med tilhørende dokumentasjon er innlevert, først innstille en vinner, for så å kontrollere kun dokumentasjonen fra leverandøren som har vunnet konkurransen.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan be etterspørre statistikk fra leverandøren over at møblene som blir bestilt på avtalene er de møblene det var inngått avtale om og som oppfyller kjemikaliekravene som er stilt.
- Dere kan også gjøre stikkprøver på dokumentasjon av kjemikaliekravene underveis i avtaleperioden, f.eks i tilfellet produsent av møblene har gjort noen endringer/byttet ut underleverandør på noen av produktene i avtalen.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Oppfyller dere dette kravet for de fleste møbler med treverk? Bør det være noen unntak?
Usikkert.
- Er det flere måter å dokumentere kravene på enn det som er angitt?

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Kravet ligger på ambisiøst nivå pga kompleksiteten. Men er det likevel for komplisert?
- Har dere behov for mer informasjon/veiledning for å kunne bruke dette kravet?
- Vi veileder i dette kravet på at dere kan redusere dokumentasjonsbyrden ved å kun stille kravet til volumprodukter, og kun sjekke dokumentasjon fra vinnende tilbyder (i tillegg til at det kun gjelder produkter med treverk): Tenker dere at mengden dokumentasjon som må kontrolleres er overkommelig i de fleste møbelanskaffelsene dere gjør?

17. Redusert innhold av kjemikalier og skadelige stoffer – kravet gjelder overflatebehandling av deler av tre og metall

Nivå: Ambisiøst

Spesifikasjonstype: Kravspesifikasjon

Bærekraftshensyn: Forebygging og bekjempelse av forurensing

Formål med kravspesifikasjonen:

Å sikre at produktene som leveres på avtalen har et redusert innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

NB: Se under «Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet» for veiledning om hvordan redusere dokumentasjonsbyrden.

Kjemikalier klassifisert etter CLP-forordningen brukt i overflatebehandling:

Alternativ 1 (Svanemerket og Svensk møbelfakta):

De kjemiske produktene som brukes ved overflatebehandling skal ikke ha noen av klassifiseringene som er listet opp i tabellen under:

CLP-forordning 1272/2008		
Fareklasse	Fareklasse og kategori	Farekode
Miljøfarlig*	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1 Aquatic Chronic 2 Ozone	H400 H410 H411 H420
Akutt giftighet	A cute Tox 1 or 2 Acute Tox 1 or 2 Acute Tox 1 or 2 Acute Tox 3 Acute Tox 3 Acute Tox 3	H300 H310 H330 H301 H311 H331
Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering eller gjentatt eksponering	S TOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Åndedrettssensibilisering	Resp. Sens. 1, 1A eller 1B	H334
Kreftfremkallende**	Carc. 1A eller 1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnsцелеmutagenitet**	Muta. 1A eller 1B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet**	Repr. 1A eller 1B Repr. 2 Lact.	H360 H361 H362

*For overflatebehandling av tre, trebaserte plater og laminat: Unntak gis for UV-herdende overflatebehandlingsprodukter klassifisert miljøfarlig dersom de UV-herdende overflatebehandlingsproduktene er påført materialet under en kontrollert lukket prosess der ingen utslipp til avløp finner sted. Søl og restavfall (f.eks. rester fra rengjøring) må samles i beholdere som er godkjent for farlig avfall og håndteres av en avfallsentreprenør.

** Inklusiv alle kombinasjoner med angitt eksponeringsvei og angitt spesifikk effekt. Eksempelvis dekker H350 også klassifiseringen H350i. (Vær oppmerksom på at det er produsenten som er ansvarlig for korrekt klassifisering.)

Unntak: Små deler som spikrer og stifter (som til sammen ikke utgjør mer enn <5% av produktet) har unntak fra kravet.

Alternativ 2 (EU Ecolabel):

Dokumentasjon av kravet:

Oppfyllelse av kravet kan dokumenteres ved

- å vise til at produktene har et av følgende miljømerker: Svanemerket, EU Ecolabel eller Svensk Møbelfakta. Gyldig lisensnummer skal oppgis.
- eller annet miljømerke Type 1 som viser at et av kravene er oppfylt. Gyldig lisensnummer skal oppgis og tilbyder skal i tillegg fremlegge dokumentasjon (kravdokument fra det gjeldende miljømerket) som viser at miljømerket oppfyller et av kravene. Leverandør skal vise til hvor i miljømerkets kravdokument kravet er stilt.

For produkter som ikke er miljømerket må kravet kunne dokumenteres ved en av følgende:

- Ved oppfyllelse av alternativ 1: Erklæring fra produsent av de kjemiske produktene som brukes i overflatebehandlingen/overflatebehandlings systemet.
- Ved oppfyllelse av alternativ 2: Tilbyder skal oppgi, hvilke overflatebehandling som er brukt på møblene, og legge ved tilhørende sikkerhetsdatablad som viser at overflatebehandlingen ikke har noen av klassifiseringene som er angitt i tabellen i kravet.

Overflatebehandling brukt av møbelprodusent på deler av tre og metall skal ikke ha noen av klassifiseringene som er listet opp i tabellen under:

CLP-forordning 1272/2008

Fareklasse	Fareklasse og kategori	Farekode
Kreftfremkallende	Carc. 1A, 1B eller 2	H350 H350i H351
Kjønnscelemutagenitet	Muta. 1A, 1B eller 2	H340 H341
Reproduksjonstoksicitet	Repr. 1A, 1B eller 2	H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df H361f, H361d, H361fd H362
Akutt giftighet	Acute Tox 1 or 2	H300 H304 H310 H330
Spesifikk målorgantoksicitet - enkelteksponering eller gjentatt eksponering	S TOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Miljøfarlig	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H400 H410

Informasjon til innkjøpere som skal bruke kravet:

Kravet er basert på kravene som stilles til tekstiler i EU GPPs veiledning for grønne innkjøp. De ulike kjemikalierne som det stilles krav om er tilpasset hvordan kravene stilles i flere av de vanlige miljømerkene (Svanemerket, EU Ecolabel og Svensk møbelfakta) slik at leverandører tilbyr produkter med disse merkene kan vise til miljømerket som dokumentasjon – i den grad det er mulig. Under «Dokumentasjon av kravet» er det angitt når de ulike miljømerkene kan brukes som dokumentasjon.

Hvordan be om dokumentasjon: Ved bruk av mange kjemikaliekrav i anskaffelser som inneholder mange produktlinjer kan dokumentasjonsbyrden bli stor. Både for tilbydere som skal levere dokumentasjon og for innkjøpere som skal gjennomgå dokumentasjon fra ulike tilbydere. Denne dokumentasjonsbyrden kan reduser ved å stille flere kjemikaliekrav til volumproduktene (produkter dere regner med å bestille mye av), enn til øvrige produkter i avtalen. I tillegg kan dere, etter at alle tilbudene med tilhørende dokumentasjon er innlevert, først innstille en vinner, for så å kontrollere kun dokumentasjonen fra leverandøren som har vunnet konkurransen.

Tips til kontraktsoppfølging:

- Dere kan be etterspørre statistikk fra leverandøren over at møblene som blir bestilt på avtalene er de møblene det var inngått avtale om og som oppfyller kjemikaliekravene som er stilt.

- Dere kan også gjøre stikkprøver på dokumentasjon av kjemikaliekravene underveis i avtaleperioden, f.eks i tilfellet produsent av møblene har gjort noen endringer/byttet ut underleverandør på noen av produktene i avtalen.

Konkrete spørsmål til leverandører:

- Oppfyller dere ett av de to alternativene i kravet for de fleste møbler med tre og metalldeleler? Bør det være noen unntak?

Skal være OK.

- Er det flere måter å dokumentere kravene på enn det som er angitt?

Nei

Konkrete spørsmål til innkjøpere/oppdragsgivere:

- Kravet ligger på ambisiøst nivå pga kompleksiteten. Men er det likevel for komplisert?
- Har dere behov for mer informasjon/veiledning for å kunne bruke dette kravet?
- Vi veileder i dette kravet på at dere kan redusere dokumentasjonsbyrden ved å kun stille kravet til volumprodukter, og kun sjekke dokumentasjon fra vinnende tilbyder (i tillegg til at det kun gjelder produkter med treverk): Tenker dere at mengden dokumentasjon som må kontrolleres er overkommelig i de fleste møbelanskaffelsene dere gjør?

Vedlegg 1

Tilhører krav til kjemikalier i tekstiler, Arylaminer/azo-fargestoffer. Tabellen gjelder krav alternativ 1 (tilsvarer kravet i Svanemerket):

Carcinogene aromatic amines (with CAS no)
4-aminodiphenyl 92-67-1
Benzidine 92-87-5
4-chlor-o-toluidine 95-69-2
2-naphthylamine 91-59-8
o-amino-azotoluene 97-56-3
2-amino-4-nitrotoluene 99-55-8
p-chloraniline 106-47-8
2,4-diaminoanisol 615-05-4
4,4'-diaminodiphenylmethane 101-77-9
3,3'-dichlorbenzidine 91-94-1
3,3'-dimethoxybenzidine 119-90-4
3,3'-dimethylbenzidine 119-93-7
3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodiphenylmethane 838-88-0
p-cresidine 120-71-8
4,4'-oxydianiline 101-80-4
4,4'-thiodianiline 139-65-1
o-toluidine 95-53-4
2,4-diaminotoluene 95-80-7
2,4,5-trimethylaniline 137-17-7
4-aminoazobenzene 60-09-3
o-anisidine 90-04-0
2,4-Xylidine 95-68-1
2,6-Xylidine 87-62-7
4,4'-methylene-bis-(2-chloro-aniline) 101-14-4
2-amino-5-nitroaniline 97-52-9
m-nitroaniline 99-09-2
2-amino-4-nitrophenol 99-57-0
m-phenylenediamine 108-45-2
2-amino-5-nitrothiazole 121-66-4

2-amino-5-nitrophenol 121-88-0
p-aminophenol 123-30-80
p-phenetidine 156-43-4
2-methyl-pphenylenediamine; 2,5diaminotoluene 615-50-9
2-methyl-pphenylenediamine; 2,5diaminotoluene 95-70-5
2-methyl-pphenylenediamine; 2,5diaminotoluene 25376-45-8
6-chloro-2,4-dinitroaniline 3531-19-9

Vedlegg 2

Tilhører krav til kjemikalier i tekstiler, Arylaminer/azo-fargestoffer. Tabellen gjelder krav alternativ 2 (tilsvarende kravet i EU Ecolabel):

Aryl amine	CAS Number	Aryl amine	CAS Number
4-aminodiphenyl	92-67-1	4,4'-oxydianiline	101-80-4
Benzidine	92-87-5	4,4'-thiodianiline	139-65-1
4-chloro-o-toluidine	95-69-2	o-toluidine	95-53-4
2-naphtylamine	91-59-8	2,4-diaminotoluene	95-80-7
o-amino-azotoluene	97-56-3	2,4,5-trimethylaniline	137-17-7
2-amino-4-nitrotoluene	99-55-8	4-aminoazobenzene	60-09-3
4-chloroaniline	106-47-8	o-anisidine	90-04-0
2,4-diaminoanisol	615-05-4	2,4-Xylidine	95-68-1
4,4'-diaminodiphenylmethane	101-77-9	2,6-Xylidine	87-62-7
3,3'-dichlorobenzidine	91-94-1	p-cresidine	120-71-8

3,3'-dimethoxybenzidine	119-90-4	3,3'-dimethylbenzidine	119-93-7
3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodiphenylmethane	838-88-0	4,4'-methylene-bis-(2-chloro-aniline)	101-14-4